

לקוטי הלכות

עם ציונים והערות
הלכות קריאת שמע - ג-ד

חלק א דפים קנז - קסג
לפרשת פנחס תשפ"ו

יו"ל ע"י

מכון תפארת התהלה

לתגובות והערות

025080b@gmail.com

תוכן הענינים

הלכה ג

הארת הדעת בעוה"ז בבחי' בן ותלמיד והארת המקיפים שע"ז זוכים לרצון ה
 ק"ש צריך להוציא בפה דיקא ☞ עיקר הרחמנות הוא להאיר בישראל את הדעת כי ה' הוא האלוקים, שע"ז ניצולין מעוונות ☞ צריך להאיר הדעת בעולם, עד שגם כשיסתלק - יאיר ע"י בן ותלמיד ☞ ע"י בחינות בן ותלמיד - זוכים למקיפים שלמעלה מהזמן בחי' שפע הכתר ☞ צריך בחי' כל, להאיר בדרי מעלה - מה חמית, ולהאיר בדרי מטה שמלא כה"כ ☞ דרי מעלה ומטה - בן ותלמיד - אספקלריא מאירה ושאינה מאירה ☞ צריך שהתחתון והעליון יהיו כלולים א' בשני ☞ ע"י כלליות בן ותלמיד זוכים להארת הרצון באכילה ע"י שהמלכות מקבלת פרנסה מהידים שבים החכמה

גילוי אלוקותו בק"ש בבחי' בן ותלמיד יא
 ק"ש בפה להאיר בדרי מעלה ומטה ע"י הדיבור שהוא בחי' 'כל', והעיקר לפרסם את אלוקותו לדרי מטה ☞ שמע ובשכמל"ו - יחו"ע ויחו"ת - דרי מעלה ודרי מטה ☞ להאריך בד' דאחד להמליכו בד' רוחות - כלליות תלמיד בבן ☞ בשכמל"ו בלחש - כלליות בן בתלמיד ☞ רמ"ח תיבות בק"ש - הרחמנות לדעת מאלוקותו ית' ☞ ע"י רמ"ח מצוות נקראים אדם - שזה עיקר הרחמנות ☞ 'אבינו אב הרחמן' וכו' - שזה עיקר הרחמנות ☞ ללמוד וללמד וכו' - בחי' בן ותלמיד ☞ ק"ש בכל יום - לקשר הזמן אל למעלה מהזמן בחי' תקופות הימים ☞ ביו"כ מאיר הדעת בחי' הארת בן ותלמיד בחי' כתר ☞ ק"ש בכל יום כנגד תקופות הימים, וביו"כ מוסיפים ק"ש כנגד תקופות השנים ☞ 'ושננתם לבניך' 'ולמדתם אותם' - הארת בן ותלמיד

הארת הרצון שע"י הארת בן ותלמיד יז
 ע"י ק"ש - הארת בן ותלמיד - מקבלת המלכות פרנסה וע"ז מאיר הרצון ☞ ע"י שנתגלה הדעת - נקרע ים החכמה ונתגרשו המים הזידונים בחי' קי"ס ☞ ע"י התגלות ים החכמה - מקבלת המלכות פרנסה וזוכים לרצון, ולכן מזכירים קי"ס באמת ויציב ☞ הסימן לק"ש בשעת אכילה, שע"י הק"ש זוכים לרצון באכילה ☞ תרומה בחי' רצון ☞ התנא נתן סימן בתרומה - בחי' רצון, ושאר התנאים נתנו סימן באכילה שאז מאיר הרצון

ק"ש בלילה וביום - הארת בן ותלמיד שעיקר הגילוי לדרי מטה כ
 ק"ש בלילה וביום - הארת בן ותלמיד ☞ זמן ק"ש של לילה - הארת התלמיד - כל הלילה בחי' מלא כה"כ, וק"ש של יום - בחי' הארת הבן - עד רביע היום בחי' איה מקום כבודו ☞ זמן ק"ש בזמן השינה, שעיקר הק"ש בשביל דרי מטה להתעורר מהשינה ☞ ע"י 'השמע לאזניך' - ק"ש בפה - לגלות אלוקותו בדרי מטה, עי"ז 'שמע בכל לשון' - לגלות אלוקותו בכל הנפילות

הלכה ד

המשכת התורה כראוי ע"י שמייה"ב כג
 ק"ש ובשכמל"ו מסוגלים לבטל הרהורים ☞ ע"י התורה נמשכין נשמות חדשות, והתורה היא בבחי' אור פשוט, וכ"א מקבל אותה כפי הכלים ☞ בלעם רצה לצייר את האור לקללה כפי כליו, וע"י שמייה"ב הצטייר לברכה לפני שהמשיך את האור

תיקון הכלים שע"י האמונה כז
 יסוד כל התורה היא האמונה - מצות ק"ש בעונתה ☞ התפיסה בתורה היא כפי תיקון הברית ☞ ע"י קלקול הכלים נצטייר האור להיפך ואינו יכול לקבל עצה מהתורה ☞ מה הועילו חכמים בתיקוה"ב ע"י התגלות תורתם ☞ הצדיק מלביש את תורתו כדי שגם מי שפגם - יזכה לעצות להתקרב אליו ית' ☞ עיקר העצה ע"י האמונה - שמע ובשכמל"ו, שע"י מצטיירין האור לברכה ☞ העיקר היא האמונה שיבטל דעתו לגמרי ויסתכל רק על האמת לאמתו ואז יקבל תיקון גדול ☞ העיקר שיכיר שצריך לבטל דעת עצמו, ויבקש מהשי"ת שיגלה לו נקודת האמת ☞ ע"י שיבטל דעתו וימסור לבו להשי"ת ולצדיקים ולתורתם הק' - יזכה שיאיר לו האמת ויקבל התורה לברכה ☞ ע"י האמונה - נכלל בהשי"ת וצדיקיו, והם מצטיירים האור לברכה קודם שיורד אליו ☞ בלעם רצה לצייר לפי כליו, והשי"ת צייר האור לברכה בשעת הלקיחה ☞ ע"י האמונה - ק"ש זוכים לצייר האור בבחי' ברכה - בשכמל"ו, קודם שיורד לעולמות ☞ תוקף הנס שהשי"ת צייר האור לברכה קודם הלקיחה ע"י בלעם הרשע ☞ עיקר העצה היא האמונה שע"י עוברים על כל החכמות ונכללים בהשי"ת וצדיקיו ובתורתם ☞ שמע ובשכמל"ו - עיקר האמונה, שע"י נכללים בהשי"ת ומתברכים כלי המוחין ומקבלים עצות אמיתיות בתיקון הברית

ציור האור לברכה ע"י האמונה שבק"ש לג
 ק"ש של לילה - כל הלילה, וביום - עד ג' שעות ☞ היצירה נקראת אור, והבריאה נקראת חושך - ע"ש עומק המושג ☞ כשהאור בבחי' קמיץ - הוא בבחי' חושך, וכשיורד ונצטייר אזי עיקר האור ☞ בכל עולם ועולם - האור מהמדריגה שלמעלה הוא בלי ציור, ומצטייר לפי הדרגא שתחתיו ☞ החושך שבליילה - מחמת שהאור עדיין בלי ציור, וכשמצטייר - מאיר היום ☞ זמן ק"ש כל הלילה, שזמן הציור הוא כל הלילה ☞ זמן ק"ש ביום - רק בכניסתו, שהאור יורד אז ואפשר לציירו לברכה ☞ 'הקורא מכאן ואילך כקורא בתורה' - שיש בה סם חיים וסם מוות ☞ ע"י ק"ש בזמנה מצטייר האור לברכה, קודם שמצטייר למטה

א ברכת יוצר בק"ש - שציור האור ע"י ק"ש א ק"ש של שחרית עד ג' שעות - לתקן הג'
 מוחין א קדושה משולשת ביוצר - כנגד הג' מוחין א ברוך כבוד ה' ממקומו בחי' כתר -
 שמשם ממשיכים את האור בבחי' ברכה א באצילות הוא אור פשוט, ועיקר הציור הוא
 בג' עולמות ב"ע א ג' שעות כנגד הג' בחי' הנ"ל א השי"ת עוסק בתורה בג' שעות ראשונות
 כדי לצייר אור התורה לברכה א הציור הוא דוקא במשך זמן, ובג' שעות ראשונות שאז
 מציירין את האור לברכה א ע"י ציור האור שלא כראוי - נעשים מהתורה עצות רעות א
 שכל מגמתו תהיה לעשות את תורתו מתורת ה' - שהשי"ת ציירה לברכה א ע"י ציור
 האור לברכה - יצליח בוודאי א דרך הרשעים תאבד - שלא תיקנו הכלים כראוי א והאר
 עינינו - שנזכה לאור התורה לברכה ע"י תיקון העינים - כנגד הע' אומות א כי הם חיינו'
 - שנזכה לקבל התורה בבחי' חיים א גשמי ברכה - ע"י ציור האור לטובה שע"י האמונה
 א הזכרת הגשמים - להמשיך השפע בבחי' קמיץ וסתים, ובקשת הגשמים בשביל לצייר
 האור לטובה

ציור האור לברכה ע"י ביהמ"ק והצדיקים מב

הסתלקות עזרא הסופר שהיה מצייר האותיות לברכה א נכתבה התורה יונית - ציור האור
 לקללה ר"ל א חז"ל ציירו אור התורה שבכתב לטובה, והאפיקורסים אינם חפצים בזה א
 הכהנים בעבודתם - מציירים את האור לברכה א צריך להתקרב לצדיק הגדול ביותר א
 הצדיק צריך תחבולות רבות להמשיך אור התורה, שגם הפגומים יבינו איך לצאת מהחושך
 א הצדיק יכול לצייר את האור במקום שאין הסט"א שולטים שם - ולהמשיכו לטובה,
 ועי"ז מתתקנים כלי המוחין א הצדיק יכול לצייר האור שהוא אצלינו בחי' קמיץ וסתים
 א כשפגום ביותר - צריך צדיק גדול ביותר שיצייר האור יותר למעלה ולהמשיכו לברכה
 א ע"י החטא - האדם יורד למטה ופוגם בעולמות שלמעלה כפי חטאו א הפוגם ביצירה,
 צריך צדיק שיכול לעלות לבריאה - לציירו ולהמשיכו לטובה א יש שפגמו כ"כ עד שצריכים
 צדיק שיכול לעלות עד א"ס - לצייר האור ולהמשיכו מצוייר בעצות טובות א הקרבנות
 עולים עד א"ס וממשיכים האור לברכה ומשברים הקל' שבעולם העשיה א הקטורת עולה
 למעלה מהקרבנות ומכניע את עמקי הקל' וכל הניצוצות עולים משם א הכה"ג נכנס עם
 הקטורת לקדושה גבוה מאוד - לכפר על הכל ולתקן הנופלים לעמקי הקל' א הצדיק גדול
 מהכה"ג, שיכול להמשיך תיקון לעבירות חמורות ביותר א ע"י הק"ש - אמונה זוכים לעצות
 בחי' קרבנות - תשובה

קבלת עומ"ש ובכיה - יעקב ויוסף נא

ק"ש עם דמעות מכניע לגמרי תאות ניאוף בחי' בכיית יוסף וק"ש של יעקב א בשעת
 כניסת ישראל למצרים - קרא יעקב ק"ש להכניע הרע הכולל א יוסף ידע שבשביל להכניע
 זוהמת המצרים - צריך לבכות בק"ש א עיקר המלחמה והבכיה היא ע"י יוסף א עיקר בחי'
 ק"ש נמשך מבחי' יעקב א יוסף בחי' המלחמה - ע"י יעקב בחי' קבלת עומ"ש, ועי"ז יש
 כח לישראל לעמוד בנסיון ולקבל התורה א י"ב תיבות שבק"ש ובשכמ"ל - שנתגלה ע"י
 יעקב ובניו, שע"ז הכניעו זוהמת מצרים וקיבלו התורה

הלכה ג

הארת הדעת בעוה"ז בבחי' בן ותלמיד והארת המקיפים שעי"ז זוכים לרצון

עיקר הרחמנות הוא להאיר בישראל את הדעת כי ה' הוא האלוקים, שעי"ז ניצולין מעוונות על פי מה שאמר רבנו ז"ל במאמר 'ויהי מקץ - פי מרחמם ינהגם' בלקוטי תנ"י סימן ז והובא כבר כמה פעמים - שעקר הרחמנות הוא להוציא ישראל עם קדוש מעוונות*, פי זה עקר הרחמנות דהינו להאיר בהם הדעת - לדעת פי ה' הוא האלקים, פי על ידי הדעת הזו ניצולין מעוונות, פי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות' וכו' עין שם.

ק"ש - צריך להוציא בפה דיקא
א ענין קריאת שמע בפה דיקא - קנז.
שצריכין להוציא בפה דיקא שלש פעמים בכל יום אמונת היחוד דהינו שמע וברוך שם, ואין די במחשבה שבלב לבד, פי אף על פי שמאמין באמת בו יתברך פראוי - אף על פי כן אין יוצא בזה ידי קריאת שמע כלל עד שיוציא בשפתיו שמע וברוך שם וכו', וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טו) 'השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיה'.

❖ ציונים ומקורות ❖

א. כי זהו הרחמנות הגדול מכל מיני רחמנות, כי כל היסורים הקשים שבעולם - אינם נחשבים כלל כנגד המשאוי הכבד של עוונות ח"ו, כי כשישראל נופלים בעוונות ח"ו - זהו משאוי כבד מאד, שאי אפשר לישא כלל המשאוי הכבד הזה, בבחינת 'כמשא כבד יכבדו ממני' (תהלים לח). כי מי שיודע קדושת ישראל מאין הם לקוחים, ויודע רוחניות ודקות של ישראל. הוא יודע שישראל הם רחוקים לגמרי מעון, ואין עון שייך להם כלל לא, לפי גודל קדושתם משרשם, וגודל דקותם ורוחניותם. ועל כן כל היסורים שבעולם אינם נחשבים למשאוי - כנגד המשאוי הכבד של עוונות ח"ו רחמנא ליצלן.
ב. וזהו הרחמנות הגדול מן הכל, שצריכין לרחם עליו להכניס בו דעת, בבחינת (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל. כי אין עני אלא מן הדעת (נדרים מא.), וצריכין לרחם עליו להכניס בו דעת.

❖ הערות ❖

א. שצריך בדוקא להוציא מפיו, וגם צריך להשמיע את זה לאזניו, וכמו שהולך ומבאר את כל זה באות הבאה.

צריך להאיר הדעת בעולם, עד שגם כשיסתלק
- יאיר ע"י בן ותלמיד

וְכָל אָדָם צָרִיף לְעֶסֶק בְּזֶה לְהָאִיר זֶה
הַדַּעַת בְּעוֹלָם. וְאֶפְלוּ כְּשִׁמְסִתְלַק
לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ - אֵין זֶה שְׁלָמוֹת שְׂיִהְיֶה
לְמַעַלְהָ לְבַד, רַק עֶקֶר הַשְׁלָמוֹת הוּא
כְּשֶׁהוּא לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ - שְׂיִוְכַל לְהָאִיר
גַּם לְמִטָּה בְּעוֹלָם הַגְּשָׁמִי הַשְּׁפֵל, כִּי זֶה
עֶקֶר שְׂעִשׂוּעֵיו יִתְבַּרֵךְ כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעַלְהָ
הַעֲבוּדָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה הַשְּׁפֵל, כְּמוֹ
שְׂאוּמְרִים וְאֶבִּית תְּהִלָּה מְגוּשִׁי עֶפֶר
מְקֻרְוֵצֵי חֲמֹר וְכוּ'. וְעַל כֵּן צָרִיכִין לְהַנִּיחַ
בֶּן וְתַלְמִיד - כְּדֵי שְׂשִׂאֵר דַּעַתוֹ בְּעוֹלָם
וְכוּ'.³

ע"י בחינות בן ותלמיד - זוכים למקיפים
שלמעלה מהזמן בחי' שפע הכתר

וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִינִין לְמַקִּיפִים שְׁהֵם לְמַעַלְהָ
מִהַזְּמַן¹, וְשֵׁם עֶקֶר סֵדֶר הַזְּמַנִּים
הוּא בְּבַחֲיִנַת מְקִיפִים, שְׂשִׂישׁ מְקִיפִים שְׁהֵם
בְּבַחֲיִנַת יָמִים, וְיִישׁ מְקִיפִים שְׁהֵם בְּבַחֲיִנַת
שָׁנִים, בְּבַחֲיִנַת 'תְּקוּפוֹת הַיָּמִים' 'תְּקוּפוֹת
הַשָּׁנִים'. וְזֶה בְּבַחֲיִנַת שְׂפַע הַכֶּתֶר וְכוּ'.²

צריך בחי' כל, להאיר בדרי מעלה - מה חמית,
ולהאיר בדרי מטה שמלא כה"כ

וְצָרִיף שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּבַחֲיִנַת 'כָּל' - שְׂיִוְכַל
לְהָאִיר בְּדַרְי מַעַלְהָ וּבְדַרְי מִטָּה,
בְּבַחֲיִנַת (דְּבַרֵי הַיָּמִים א כט) 'כִּי כָל בְּשָׂמִים

❖ ציונים ומקורות ❖

ג. וזהו עיקר התענוגים והשעשועים של השי"ת, כמו שאומרים ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר וכו'. כי השי"ת יש לו שרפים וחיות ואופנים ועולמות עליונים שהם עובדים אותו ית', ואף על פי כן עיקר התענוג והשעשוע שלו כשעולה למעלה העבודה של עולם השפל הזה. ועל כן צריכין להשאיר אחריו בן או תלמיד, כדי שישאר דעתו למטה שיאיר בבני עולם הזה השפל, כי כשנשאר דעתו למטה על ידי בן או תלמיד, נחשב כאלו הוא בעצמו ממש נשאר בעולם.

ד. עיין ליקו"ה הל' נטילת ידים לסעודה (הל' ו, כט): כי המקיפין הוא השכל שאי אפשר להשיג, ואם כן מהו המשכתן. אך העיקר שממשיכין עלינו השכל המקיף שיהיה סמוך אלינו ויקיף את שכלנו, הינו שנזכר לראות ולהבין שאי אפשר לנו להבין, כי נבין מרחוק שיש סודות עצומים אצל גדולי הצדיקים ואנו מחויבים לרדוף בכל כוחנו אחריהם ולהתדבק בהם. אבל עדיין הסודות נעלמים מאתנו וכו'.

וזהו בכל דרגא ודרגא אפילו בדיוטא התחתונה מאד מאד. כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. ואף על פי כן אין זה תכלית הידיעה אשר לא נדע, כי עדיין אנו רחוקים מאד מאד מתכלית הידיעה כי אין אנו יודעים כלום, רק על ידי התקרבותנו להצדיקים - הם מאירין בנו כי עדיין ה' אתנו איך שאנחנו הם אפילו וכו', ומודיעין לנו מרחוק שהסוד אצלם. שזהו בחינת הארת המקיפין לכל אחד מישראל.

ה. ז"ל בתורה הנ"ל: וכל אדם יכול לקיים זאת להעמיד תלמידים, כי כששנים מדברים יחד ביראת שמים, אזי כשאחד מאיר לחבירו באיזה דיבור, נחשב חבירו אצלו בחינת תלמיד. ולפעמים

וּבְאֶרֶץ' [שתרגומו] דְּאֶחִיד בְּשִׁמְיָא וְאֶרְעָא וְכוּ', לְהִרְאוֹת לְדָרִי מַעְלָה שְׁאִין יוֹדְעִין כָּלֵל בְּהַשְׁגָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת מַה חִמִּית וְכוּ', וְלִהְפֹךְ לְדָרִי מִטָּה הַמְנַחִים לְמִטָּה מָאָד - לְהִרְאוֹת לָהֶם שֶׁהַשֵּׁם עִמָּם וְאֶצְלָם וְכוּ' 'פִי מְלֹא כָל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ' וְכוּ', בְּחִינַת (ישעיה כו) 'הִקְיָצוּ וְרָנְנוּ שׁוֹכְנֵי עִפְרָי' וְכוּ'.

❖ ציונים ומקורות ❖

נעשה להיפך, דהיינו כשאחר כך הוא מקבל מחבירו איזה דיבור, אזי נעשה הוא בבחי' תלמיד לגבי חבירו וכו'.

ועל ידי זה שעוסקים לדבר אחד עם חבירו, להכניס בו דעת ויראת שמים ולהעמיד תלמידים כנ"ל, על ידי זה נכנסין אורות המקיפים, דהיינו שזוכה להבין ולידע מה שלא היה מבין ויודע מתחלה. כי מה שאדם מבין ומשיג בשכלו, זה בחינת פנימי, כי זה השכל נכנס לתוך שכלו, אבל מה שאין יכול ליכנס לתוך שכלו, דהיינו מה שאי אפשר לו להבין, זה בחינת מקיפים, כי זה הדבר מקיף סביבות שכלו, ואי אפשר לו להכניסו בפנים בתוך שכלו, כי אי אפשר לו להבין זאת, מחמת שהוא בחינת מקיף אצלו. וכשעוסק לדבר עם בני אדם ומכניס בהם דעתו, נמצא שנתרוקן מוחו מהשכל והדעת שהיה לו, אזי על ידי זה נכנס השכל המקיף לפנים, כי על ידי שנתרוקן שכלו על ידי שהכניס דעתו בחבירו, על ידי זה נכנס המקיף לפנים, וזוכה להבין בחינת השכל המקיף, דהיינו שמבין מה שלא היה יכול להבין מתחלה כנ"ל וכו'.

ויש כמה בחינות במקיפים, כי מה שמקיף לזה, הוא בחינת פנימי אצל חבירו שהוא במדריגה למעלה ממנו, וכן למעלה מעלה. ויש שכל שהוא בחינת מקיף לזה, ואצל אחר, זה השכל הוא נמוך אפי' מבחי' פנימי, מחמת שהוא במדריגה גבוה ממנו הרבה. ועל ידי שמדבר אחד עם חבירו ביראת שמים ומכניס בו דעתו, על ידי זה נכנס מקיף שלו לפנים כנ"ל. וכן למעלה מעלה, שכל אחד לפי בחינתו ומדריגתו - נכנס מקיף שלו לפנים, על ידי שמדבר עם חבירו ותלמידו ומכניס בו דעתו כנ"ל וכו'.

ולמעלה מן הכל הם המקיפים העליונים של חכם הדור, שהוא הרבי שבדור, שעל ידי שזה הרבי והחכם שבדור עוסק לדבר עם תלמידיו ומכניס בהם דעתו, על ידי זה נכנסים המקיפים שלו לפנים. והמקיפים שלו הם בחינת אריכות ימים ושנים, כי המקיפים שלו, הם בחי' עולם הבא, שהוא יום שכולו ארוך (קידושין לט:), כי שם הוא למעלה מהזמן, כי כל הזמן של כל העולם הזה כולו - מה שהיה ומה שיהיה - הוא כולו אין ואפס נגד יום אחד ואפי' נגד רגע אחת של עולם הבא, שהוא יום שכולו ארוך. ושם אין שום זמן, כי הוא בחינת למעלה מהזמן. רק סדר הזמנים שיש שם, הם בחינת השגות של המקיפים. שיש מקיפים שהם בחינת ימים, ויש מקיפים שהם בחינת שנים, בחינת 'תקופות הימים' (שמואל א א), 'תקופות השנים' (שמות לד ודברי הימים ב כד), ואלו המקיפים שיש שם - הם בחינת סדר הזמנים שם. והשגות מקיפים הללו, זה עיקר התענוג והשעשוע של עולם הבא, אשרי מי שזוכה להשיגם וכו'. וזה בחינת שפע הכתר, כי כתר הוא בחינת מקיף.

ו. דהיינו, שידע איך לדבר וללמוד ולהאיר בכל אחד ואחד, בדרי מעלה ודרי מטה, בעליונים ובתחתונים, בשמים ובארץ, שהם בחינת גדולים וקטנים. היינו שלהגדולים במעלה בני עליה,

דרי מעלה ומטה - בן ותלמיד - אספקלריא מאירה ושאינה מאירה
 דרי מעלה ומטה - בן ותלמיד - אספקלריא מאירה ושאינה מאירה
 וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׁגַת בֶּן וְתַלְמִיד, בְּחִינַת
 אֶסְפֵּקְלָרְיָא הַמְאִירָה וְאֶסְפֵּקְלָרְיָא
 שְׂאִינָה מְאִירָה.¹

צריך שהתחתון והעליון יהיו כלולים א' בשני
 וְצָרִיךְ לְכַלֵּל הָעוֹלָמוֹת - עֲלִיּוֹן בְּתַחְתּוֹן
 וְתַחְתּוֹן בְּעֲלִיּוֹן כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לָהֶם
 יְרָאָה וְכוּ'.²

— ❖ ציונים ומקורות ❖ —

בחינת דרי מעלה, צריך שיהיה כח להצדיק להראות להם ולגלות להם, שעדיין אינם יודעים כלל מהשי"ת, בחינת מה חמית מה פשפשת וכו'. וזה הלימוד וההשגה, הוא צריך להאיר ולהכניס בהגדולים במעלה, שהם בחינת דרי מעלה. ולהיפך, יש בני אדם שמונחים במדריגה התחתונה מאד, עד שהיו מייאשין את עצמם לגמרי ח"ו, כי נדמה להם שהם רחוקים מאד מהשי"ת, וכבר אבד נצחם ותוחלתם מה' - צריך הצדיק שיהיה לו כח לעוררם ולהקיצם, שלא יהיו מייאשין עצמן בשום אופן בעולם, יהיה איך שיהיה. ולהראות להם ולהאיר בהם כי עדיין ה' עמם ואצלם וקרוב להם, ואפילו בתוך הארץ ממש, אפילו אם נפל לשאול תחתיות ח"ו, אף על פי כן שם דייקא נמצא כבודו ית', כי מלא כל הארץ כבודו.

ז. ואלו השני בחינות של דרי מעלה ודרי מטה, דהיינו השגה של בחינת מה והשגה של בחינת מלא כל הארץ כבודו - הם בחינת השגה של בחינת בן והשגה של בחינת תלמיד וכו'. כי הבן שהוא תלמיד, הוא במעלה יתירה מתלמיד לבד, כי הבן הוא כולו נמשך מן האב, מראשו עד רגלו, ואין בו שום שיעור שאינה נמשכת ממוח האב. על כן בחינת ההשגה של הבן - גדולה יותר במעלה מהשגה של בחינת התלמיד.

וזהו בחינת החילוק שבין נבואת משה רבינו לשאר נביאים, כי משה ראה באספקלריא המאירה והם ראו באספקלריא שאינה מאירה (יבמות מט:), שזהו בחינת החילוק שבין השגת דרי מעלה להשגת דרי מטה, שהם בחינת בן ותלמיד. כי משה השיג בחינת (שמות לג) 'כי לא יראני האדם וחי', זה בחינת ההשגה של מה, בחינת מה חמית וכו', שזהו ההשגה של דרי מעלה בחינת בן. וישעיה שהיה במדריגה קטנה ממשה - אמר (ישעיה ו) 'ואראה את ה'', זה בחינת השגה של דרי מטה בחינת תלמיד בחינת מלא כל הארץ כבודו. כי אף על פי שידע ישעיה שיש השגה של בחינת מה, אף על פי כן אמר לפי מדריגתו, שהוא היה בבחינת ההשגה של מלא כל הארץ כבודו, בחינת 'ואראה את ה''.

ח. וצריך לכלול העולמות, עליון בתחתון ותחתון בעליון, שיהיה הבן כלול מבחינת תלמיד, וכן התלמיד יהיה כלול מבחינת בן, כדי שיהיה להם יראה.

כי הבן שהוא בבחינת ההשגה של מה, בחינת מה חמית וכו', ואם כן לא יהיה לו יראה כלל, מאחר שאינו רואה כלל כבודו ית'. ועל כן צריך שיהיה הבן כלול מבחינת תלמיד, להראות לבחינת בן גם כן קצת מההשגה של בחינת התלמיד, דהיינו בחינת מלא כל הארץ כבודו, כדי שיהיה לו יראה. וכן התלמיד שהשגתו בחינת מלא כל הארץ כבודו, ואם כן יוכל להתבטל במציאות, ועל כן צריך להראות לו קצת מההשגה של בחינת הבן דהיינו בחינת מה, כדי שלא יתבטל במציאות, ויהיה לו יראה.

אֲכִילָהּ ט, בְּחִינַת (במדבר כג) 'פָּעַת יֶאֱמֹר
 לִיעֶקֶב וְלִישָׂרָאֵל מֶה פָּעַל אֵל' וְכוּ' וְכוּ'.
 כִּי הַמְּלָכוֹת מְקַבְּלַת הַפְּרִנְסָה מֵהַיָּדִים
 שֵׁשׁ בָּיִם הַחֲכָמָה וְכוּ' י, עֵינֵי שָׁם כָּל
 זֶה הַיָּטֵב הַיָּטֵב:

ע"י כלליות בן ותלמיד זוכים להארת הרצון
 באכילה ע"י שהמלכות מקבלת פרנסה
 מהידיים שבים החכמה
 וְעַל יָדֵי כָּלִיּוֹת בֶּן וְתַלְמִיד עַל יָדֵי זֶה
 זוֹכָה לְהָאֲרַת הָרָצוֹן בְּשַׁעַת

❖ ציונים ומקורות ❖

ט. היינו שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסוף מאד אליו ית', ברצון מופלג בלי שום ידיעה, שלא ידע כלל מה הוא רוצה.

י. וזה בחינת (תהלים קמה) 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו', 'בעתו' זה בחינת הארת הרצון הנ"ל, בחינת (במדבר כג) 'כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל', כמו שאמרו רבותינו ז"ל [על הפסוק הנ"ל] (ירושלמי שבת פ"ב) 'עתידין צדיקים שיהיה מחיצתן לפנים ממלאכי השרת', מחיצה זה בחינת מקיפים, שהם המחיצה של השכל, ולעתיד יהיו מחיצות המקיפים של הצדיקים - למעלה ממקיפים של מלאכי השרת, ואז יהיה השגתם בחינת מה, בחינת 'מה פעל אל', וזאת ההארה של בחינת מה - הוא בחינת הארת הרצון, שהוא למעלה מן הכל, והוא מתגלה בעת האכילה, בבחינת 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו', 'בעתו' דייקא, בחינת הארת הרצון, שהוא בחינת 'מה', בחינת 'כעת יאמר ליעקב ולישראל מה' וכו'. בחינת מקיפים הנ"ל שהם בחינת מה, שזהו בחינת הארת הרצון כנ"ל.

יא. והמלכות מקבל הפרנסה, מן בחינת הידיים שיש בים החכמה, דהיינו הרמזים שהם בחינת ידיים, כמו שכתוב (משלי א) 'נטיתי ידי ואין מקשיב', ופירש רש"י דהיינו רמזים, כי כשהחכם מגלה חכמתו, לפעמים אומר איזה דיבור, שמרמז בו רמזים לתלמידיו, דהיינו מה שאי אפשר לבאר בפיו בפירוש, רק על ידי הרמזים שיש בהדיבור הם מבינים כוונתו, ואלו הרמזים הם בחינת ידיים, בחינת נטיתי ידי כנ"ל, וזהו בחינת הידיים שיש בים החכמה, בבחינת (תהלים קד) 'זה הים גדול ורחב ידיים'.

ומאלו הידיים מקבל בחינת המלכות את הפרנסה, בבחינת (שם קמה) 'פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון', היינו שהפרנסה נמשכת מבחינת הידיים הנ"ל. וזהו 'ומשביע לכל חי רצון', בחינת הארת הרצון, שמתגלה בתוך הפרנסה כנ"ל, בבחינת 'ואתה נותן להם את אכלם בעתו' כנ"ל. כי מחמת שהמלכות מקבל הפרנסה מידיים אלו, שיש בים החכמה, על כן מתגלה שם - בתוך האכילה והפרנסה - הארת המקיפים, שהם בחינת הארת הרצון כנ"ל, כי המקיפים מאירים בים החכמה שמגלה החכם כנ"ל.

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. עיקר הרחמנות להאיר את הדעת בישראל לדעת כי ה' הוא האלוקים שעל ידי הדעת הזה ניצולים מעוונות.
- ב. עיקר שעשועיו ית' על ידי שעולה אליו העבודה מהעולם הזה.
- ג. ולכן כל אדם צריך להשאיר אחריו בן או תלמיד, כדי שגם אחר הסתלקותו ימשיך להאיר דעתו בעולם.
- ד. על ידי שמאיר את הדעת – זוכה לאורות המקיפים שהם למעלה מהזמן, ויש מקיפים שהם בבחינת ימים, ויש מקיפים שהם בבחינת שנים.
- ה. צריך שיהיה לו בחינת 'כל' – שיאיר בעליונים ותחתונים, שזה בחינת בן ותלמיד.
- ו. וצריך לכלול את התלמיד שיהיה כלול גם מבחינת בן. ושהבן יהיה כלול גם מבחינת התלמיד.
- ז. המלכות מקבלת את הפרנסה מהידים שיש בים החכמה [היינו מהרמזים שהחכם הנ"ל מרמז].
- ח. על ידי כלליות בן ותלמיד זוכה להארת הרצון [שהם בחינת הארת המקיפים הנ"ל] בשעת האכילה.

גילוי אלוקותו בק"ש בבחי' בן ותלמיד

וְאָרְעָא, כִּי 'כֹּל' הֵנ"ל זֶה בְּחִינַת צְדִיק
 פְּדוּעַ (זוהר בראשית לא.) וְכַמְבָּאָר בְּמֵאמָר
 הֵנ"ל (סי' ז תנינא), וְאִיתָא בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
 וּמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (בסימן ריב) 'פָּה
 אֲתִקְרִיאַת מִסְטָרָא דְצְדִיק', נִמְצָא
 שֶׁהַדְּבֹר הוּא בְּחִינַת צְדִיק שֶׁהוּא
 בְּחִינַת 'כֹּל' הֵנ"ל 'דְּאֲחַד בְּשִׁמְיָא
 וְאָרְעָא' - שֶׁמֵּאִיר בְּדָרֵי מַעְלָה וְדָרֵי
 מַטָּה כֵּנ"ל. וְזוּהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע
 בְּפָה - פְּדֵי לְהָאִיר הַדְּעַת הַזֶּה שֶׁל
 הַתְּגִלּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת
 בְּדָרֵי מַעְלָה וְדָרֵי מַטָּה כֵּנ"ל, וְהַעֲקָר
 לְהָאִיר בְּדָרֵי מַטָּה שְׁזֶה עֲקָר שֶׁשְׁשׁוּעִי
 כֵּנ"ל, כִּי עַל יְדֵי הַדְּבֹר מְפָרְסְמִין וּמְגַלִּין
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה הַשֶּׁפֶל גַּם
 כֵּן, שְׁזֶה עֲקָר תְּעִנּוּגָיו יִתְבָּרַךְ כֵּנ"ל, כִּי
 הַדְּבֹר זֶה בְּחִינַת (תהלים עא) 'יִמְלֵא פִי
 תְּהִלָּתְךָ', בְּחִינַת (בראשית א) 'וּמִלְאוּ אֶת
 הָאָרֶץ', בְּחִינַת 'מִלֵּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ',
 דְּהֵינּוּ שְׁמַגְלִין אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם

ק"ש בפה להאיר בדרי מעלה ומטה ע"י הדיבור
 שהוא בחי' 'כל', והעיקר לפרסם את אלוקותו
 לדרי מטה

ב וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע בְּפָה דִּיקָא,
 שְׁצָרִיכִין לְפָרְסֵם אָמוּנְתָנוּ הַקְדוּשָׁה
 בְּפָה דִּיקָא עַל יְדֵי אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע
 פְּעַמִּים בְּכָל יוֹם, זֶה בְּחִינַת וְאֲבִיֶת תְּהִלָּה
 מְגוּשִׁי עֶפֶר מְקֻרְוֵי חֶמֶר וְכו' - שֶׁעֲקָר
 תְּעִנּוּגָיו וְשֶׁשְׁשׁוּעִי יִתְבָּרַךְ בְּשִׁיּוּדָעִין
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם הַשֶּׁפֶל^ב, וְעַל
 כֵּן צָרִיכִין לִוְמַר קְרִיאַת שְׁמַע בְּפָה דִּיקָא,
 כִּי לְפָרְסֵם אֱלֹקוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַשֶּׁפֶל, כִּי
 עַל יְדֵי הַדְּבֹר קוֹרְאִין וּמְפָרְסְמִין אֱלֹקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ אֲפֹלוּ בְּפָנֵי דָרֵי מַטָּה - שֶׁיִּדְעוּ
 כֻּלָּם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי הַדְּבֹר הוּא
 בְּחִינַת 'כֹּל' הֵנ"ל - דְּאֲחַד בְּשִׁמְיָא
 וְאָרְעָא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנּוּ ז"ל בְּמִקּוּם
 אַחַר (בסימן יא) שֶׁהַדְּבֹר נִקְרָא 'צִפְרִתָּא
 דְקָאֵי בֵּין שְׁמֵיָא לְאָרְעָא', זֶה בְּחִינַת 'כִּי
 כָּל בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ' - 'דְּאֲחַד בְּשִׁמְיָא

❖ ציונים ומקורות ❖

יב. כמבואר בתורה הנ"ל, הובא בהערה לעיל.

יג. ז"ל: כח הדבור בא על ידי התקשרות לצדיקים כמובא פה אתקריאת מסטרא דצדיק'.

❖ הערות ❖

ב. עד כאן הביא ג' ראיות משולבות שהדבור הוא בבחינת צדיק שהוא בבחינת 'כל' הנ"ל, א. שהדבור נקרא צפרתא דקאי בין שמיא לארעא. ב. ש'כל' הנ"ל הוא בחינת הצדיק. ג. שמבואר בזוהר שהפה הוא בחינת הצדיק, שהצדיק הוא בחינת 'כל' כמבואר.

היא באופן דלית מחשבה תפיסא ביה כללן, בחינת איה מקום פבודו בחינת מה חמית^{טו} וכו'. וברוך שם זה בחינת יחודא תתא, בחינת דרי מטה, בחינת מלא כל הארץ פבודו, שזה בחינת מלכות פידוע, בחינת ברוך שם פבוד מלכותו, פי מצד הנהגת מלכותו - אנו משיגין אותו יתברך ויודעין ממנו יתברך, פי יודעין שהוא יתברך מלך מנהיג ומושל, וזה בחינת מלא כל הארץ פבודו, בחינת השגת דרי מטה שזה בחינת ברוך שם וכו' פנ"ל.

הזה, שאז העולם ממלא מבני אדם כמו שמבאר במאמר^י הנ"ל:

שמע ובשכמל"ו - יהו"ע ויהו"ת - דרי מעלה ודרי מטה

ג וזה בחינת שמע וברוך שם - שהם יחודא עלאה ויחודא תתאה פמוכא בדברי רבנו ז"ל (בסימן יא), זה בחינת השגת דרי מעלה שהוא בחינת יחודא עלאה שהוא שמע ישראל וכו' ה' אחד, פי אחדותו יתברך [ה' אחד] געלם מעין כל - דלית מחשבה תפיסא ביה פלל, וזה בחינת השגת דרי מעלה [שהשגתם

❖ ציונים ומקורות ❖

יד. כי לא תוהו בראה, לשבת יצרה (ישעיה מה), כי צריך כל אחד לעסוק בישובו של עולם, שיהיה העולם ממולא מבני אדם, כמו שכתוב (בראשית א) 'ומלאו את הארץ', כי זה עיקר ישוב העולם, כשהעולם ממולא מבני אדם, היינו מבני דיעה, כי מי שאין בו דעת, אינו אדם כלל כנ"ל. [היינו כמו שהאדם מצווה להעמיד בנים בעולם, בשביל קיום העולם, כן הוא מצווה להכניס דעת ויראת שמים בבניו ובתלמידים. כי זה עיקר המצוה שמצווה להעמיד תולדות לקיום העולם, כי העיקר להעמיד תולדות ממין בני אדם דווקא, ולא מין בהמות וחיות בדמות אדם. על כן כל זמן שאין מאיר הדעת בבני אדם, ואינם יודעים ומרגישים אלוקותו ית' וממשלתו - אינם בכלל בני אדם, מאחר שאין בהם דעת לדעת את ה', שזה עיקר גדר האדם. ועל כן נחשב העולם כתוהו ובוהו, וע"ז נאמר לא תוהו בראה לשבת יצרה, כי צריכין ליישב את העולם, שיהיה מיושב העולם מבני אדם דייקא, דהיינו מבני דעה שיוודעין את השי"ת. וזהו גם כן מצוות 'ומלאו את הארץ', שצריכין למלאות את הארץ בבני אדם, היינו שכל אדם מצווה שידבר עם חבירו ביראת שמים, כדי להכניס דעת בחבירו, שזה עיקר ישוב העולם, שיהיה העולם מיושב מבני אדם, היינו מבני דעה, שיוודעין את השי"ת כנ"ל].

טו. בתורה הנ"ל ז"ל: וצריך הצדיק להראות לדרי מעלה, שאינם יודעים כלל בידעתו יתברך, שזה בחינת השגה של מה, בחינת מה חמית מה פשפשת, בחינת איה מקום כבודו.

❖ הערות ❖

ג. היינו שמקשר את ענין הדיבור לתורה הנ"ל בג' דרכים, א. כי הדיבור הוא בחינת כל שהוא בחינת צדיק שזה בחינת הדיבור. ב. כי על ידי הדיבור אפשר לפרסם את אלוקותו בפני כל ולהאיר בדרי מטה כי ה' אתם ואצלם, שזה עיקר תענוגיו ושעשועיו של השי"ת, שזה עיקר בחינת קריאת שמע [וכמו שמבאר ביותר לקמן אות ט]. ג. ובהמשך לאות הקודם מבאר גם שהדיבור הוא בחינת מלא' כמו שכתוב 'מלא פי תהלתך', והמילוי הוא ענין ה'מלא', שזה מה שאמר רביה"ק שצריך למלאות את העולם מבני אדם, שזה בחינת מלא כל הארץ כבודו היינו לגלות כי ה' אתם ועמם ואצלם.

שְׁתִּיקָה, שְׁנָה בְּחִינַת בְּלַחַשׁ שְׁסָמוּף
לְשִׁתִּיקָה, בְּבַחֲיִנַת דְּאִתְאַמֵּר בְּלַחֲשֵׁא
וְכַנ"ל:

רמ"ח תיבות בק"ש - הרחמנות לדעת
מאלוקותו ית'

ד וְזֶה בְּחִינַת רַמ"ח תְּבִינ שֶׁבְקָרִיאַת
שְׁמַע, כִּי זֶה עֵקֶר הֶרְחֻמְנוּת לְזִכּוֹת
לְדַעַת מֵאֲלֻקוֹתוֹ יְתִבְרַךְ", וְזֶה בְּחִינַת
רַמ"ח מְצֻוֹת עֲשֵׂה שֶׁבַתּוֹרָה - כְּדִי
לְהַשִּׁיג וְלְדַעַת עַל יָדָם אֶת הַבּוֹרָא יְתִבְרַךְ
שְׁמוֹ, וְעַל כֵּן רַח"ם אוֹתִיּוֹת רַמ"ח, כִּי
רַמ"ח מְצֻוֹת עֲשֵׂה זֶה עֵקֶר הֶרְחֻמְנוּת
כַּנ"ל.

ע"י רמ"ח מצוות נקראים אדם - שזה עיקר
הרחמנות

וְאִזּוֹ כְּשֶׁמְקַיְמִין אֶת רַמ"ח מְצֻוֹת הַתּוֹרָה
אִזּוֹ נִקְרָאִין אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (במדבר
ט) 'זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם', כִּי אִם לֹא חֵס
וְשְׁלוֹם הוּא רַק חִזָּה בְּדַמּוֹת אָדָם, וְזֶה
עֵקֶר הֶרְחֻמְנוּת - לְהַשְׁתַּדֵּל שִׁיְהִיָּה
הָעוֹלָם מֵיִשָּׁב מִבְּנֵי אָדָם כְּמִבְּאֵר בְּמֵאמֵר
הַנ"ל. וְעַל כֵּן קָרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא
הַתְּגַלּוּת אֲלֻקוֹתוֹ שְׁנָה עֵקֶר רַחֲמָנוּת כַּנ"ל
- עַל כֵּן יֵשׁ בָּהּ רַמ"ח תְּבִינ כְּנִגְדֵי רַמ"ח
מְצֻוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת רַמ"ח אֵיבָרִים, כִּי
זֶה עֵקֶר הֶרְחֻמְנוּת כַּנ"ל.

להאריך בד' דאחד להמליכו בד' רוחות -
כלליות תלמיד בן

וְצָרִיף לְכָלֵל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹן בַּתְּחִתּוֹן
וַתְּחִתּוֹן בְּעֲלִיּוֹן^{טז}, וְזֶה בְּחִינַת
שְׁצָרִיף לְאַרְכָּא בְּד' דְּאִתְדַּחַד כְּדִי
שִׁמְלִיכְהוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּבְאַרְבַּע
רוּחוֹת - זֶה בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ
- הִינּוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת תְּחִתּוֹן בְּעֲלִיּוֹן,
תְּלִמִּיד בֵּבֶן - שִׁיְהִיָּה נִכְלָל הַשְּׂגַת דְּרִי
מַעְלָה יְחוּדָא עֲלֵאָה מִבְּחִינַת הַשְּׂגַת דְּרִי
מַטָּה, בְּחִינַת 'מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ'.

בשכמל"ו בלחש - כלליות בן בתלמיד

וּכְלָלִיּוֹת עֲלִיּוֹן בַּתְּחִתּוֹן, דְּהִינּוּ שִׁיְהִיָּה
נִכְלָל הַשְּׂגַת דְּרִי מַטָּה בְּחִינַת
מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ שְׁנָה בְּחִינַת בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - מִבְּחִינַת
דְּרִי מַעְלָה מִבְּחִינַת מָה וְכוּ', זֶה בְּחִינַת
מָה שְׁאוּמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד בְּלַחַשׁ, זֶה בְּחִינַת שְׁתִּיקָה
בְּחִינַת הַשְּׂגַת דְּרִי מַעְלָה, בְּחִינַת 'מָה',
שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁתִּיקָה, בְּחִינַת 'שְׁתוּק כֶּף
עֲלָה בַּמַּחְשָׁבָה', בְּחִינַת 'דִּיחֲזִי לֵן סַתְרִיהַ
דְּאִתְאַמֵּר בְּלַחֲשֵׁא' -]שֶׁהַשִּׁי"ת יִרְאֶה לְנוּ
אֶת סַתְרֵינוּ שְׁנֵאמְרִים בְּלַחֲשֵׁא], הִינּוּ בְּחִינַת
הַשְּׂגָה עֲלִיּוֹנָה, בְּחִינַת 'מָה', שְׁזֹאת
הַהֲשָׁגָה נִסְתָּרָת וְנִעְלָמָת וְהִיא בְּבַחֲיִנַת

— ציונים ומקורות —

טז. כמבואר בתורה הנ"ל, והובא לעיל.

יז. כמבואר בתורה ז תנינא הנ"ל, והובא בהערה לעיל בתחילת ההלכה.

יח. ליקו"מ סי' יג. לז, ועוד.

זו נמשכין המקיפין שהם למעלה מהזמן^ט, בחינת תקופות הימים תקופות השנים^כ, וזה עקר עבודתנו - לקשר בחינת הזמן דהינו הימים והשנים לבחינת למעלה מהזמן^{כא}, על פן צריכין לומר קריאת שמע בכל יום, כדי שישמש בכל יום בחינת תקופות הימים הנ"ל, כדי להעלות ולקשר היום לבחינת למעלה מהזמן לבחינת תקופות הימים הנ"ל.

ביו"כ מאיר הדעת בחי' הארת בן ותלמיד בחי' כתר

וזה בחינת מה שאומרים קריאת שמע ביום הפפורים לעת ערב אחר נעילה, פי יום הפפורים אָז מוֹחֲלִין העונות, שזה עקר הרחמנות הנ"ל פשמשליכין המשאוי של עונות מישראל, ואז מאיר הדעת הנ"ל, בחינת הארת בן ותלמיד, כמוכן במאמר הנ"ל

'אבינו אב הרחמן' וכו' - שזה עיקר הרחמנות ועל פן אנו מבקשין קדם קריאת שמע 'אבינו אב הרחמן הרחם רחם עלינו' וכו', פי זה עקר הרחמנות - לדעת ממנו יתברך ולקיים מצוותיו כנ"ל.

ללמוד וללמד וכו' - בחי' בן ותלמיד

וזה שאומרים 'רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשפיל לשמע ללמד וללמד לשמר' וכו', הינו בחינת הארת בן ותלמיד, דהינו ללמד וללמד לגלות הדעת בעולם שזה עקר הרחמנות, וזה בחינת קריאת שמע כנ"ל:

ק"ש בכל יום - לקשר הזמן אל למעלה מהזמן בחי' תקופות הימים

ה ועל פן צריכין לומר קריאת שמע בכל יום, פי על ידי קריאת שמע שהיא התגלות אלקותו יתברך שזה בחינת הארת בן ותלמיד כנ"ל - על ידי

❖ ציונים ומקורות ❖

יט. כמבואר לעיל בתחילת ההלכה ובהערה שם.

כ. עיין פרפראות לחכמה [על התורה ז תנינא הנ"ל]: כי אף על פי שכבר נתבאר שהמקיפים של החכם והרבי שבדור הם בחינת עולם הבא שהוא יום שכולו ארוך כי שם הוא למעלה מהזמן וכו' רוצה לומר שהוא למעלה מכל בחינת הזמן של עולם הזה, אבל אף על פי כן גם שם יש בחינת סדר הזמנים ברוחניות בחינת תקופות הימים תקופות השנים.

כא. ליקוטי תנינא סי' עט [בדברי מוהרנ"ת בסוף התורה]: כי באמת עיקר העבודה הוא לקשר ולבטל בחינת הזמן, להעלותו וליחדו בבחינת למעלה מהזמן. וזה בחינת מצוות זמניות, כדי לזכות על ידי המצוות זמניות, שיתאחד הזמן ויעלה הזמן לבחינת למעלה מהזמן. ע"כ.

וע"ע בהל' ציצית הל' ג, יז. ובהל' נט"י לסעודה הל' ו, לג [שעל התורה ז תנינא הנ"ל]. ובהל' הודאה הל' ו, סב. הל' ר"ה הל' ה, יא. הל' רביית הל' ג, א. שם הל' ה, ד. הל' מילה הל' ד, ג. הל' מתנה הל' ה, ע. הל' נזיקין הל' ג, י.

שָׁנָה - דְּהִינּוּ בְיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּדִי לְקַבֵּל
עַל יְדֵי זֶה בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַיָּמִים תְּקוּפוֹת
הַשָּׁנִים כַּנִּל (א. א. א.)

וְשִׁנְתָם לַבְּנִיךְ 'וּלְמַדְתָּם אוֹתָם' - הָאֵרַת בֶּן
וְתַלְמִיד

כִּי קָרִיאַת שְׁמַע הִיא בְּחִינַת הָאֵרַת הַדַּעַת
בְּחִינַת הָאֵרַת בֶּן וְתַלְמִיד כַּנִּל, וְזֶה
בְּחִינַת 'וְשִׁנְתָּם לַבְּנִיךְ' וְכוּ' וְלְמַדְתָּם
אֹתָם וְכוּ' הַנֶּאֱמָר בְּקָרִיאַת שְׁמַע, בְּחִינַת
הָאֵרַת בֶּן וְתַלְמִיד, כִּי גַם הַתַּלְמִידִים
קְרוּיִים בָּנִים כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם כ"ד:

בְּעֵינַי חֲנֻכָּה עֵינַי שָׁם כ"ב, וְאָז זֹכֵינ
לְמַקִּיפֵינ שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁפַע הַכֶּתֶר כַּנִּל,
וְזֶה בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּחִינַת כֶּתֶר
כְּפִדוּעַ.

ק"ש בכל יום כנגד תקופות הימים, וביו"כ
מוסיפים ק"ש כנגד תקופות השנים

וְעַל כֵּן אָז אוֹמְרִים קָרִיאַת שְׁמַע מְלַבֵּד
הַקָּרִיאַת שְׁמַע שֶׁל כָּל יוֹם - זֶה
בְּחִינַת תְּקוּפוֹת הַשָּׁנִים שֶׁמְקַבְּלִין בְּיוֹם
הַכַּפּוּרִים הַמְקִיפֵין כַּנִּל כ"ב, נִמְצָא שֶׁאֲנִי
אוֹמְרִים קָרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם וּבְכָל

קנח.

❖ ציונים ומקורות ❖

כב. ז"ל שם: כי ענין חנוכה, דע כי כל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעול בקשתו ביום הכיפורים, דהיינו בקשת סלח נא, כן יש לו חנוכה. כי על ידי סלח נא נעשה חנוכה. כי משה רבינו ביקש (במדבר יד) 'סלח נא לעון העם הזה', על חטא המרגלים, ועל ידי חטא המרגלים גרמו חורבן בית המקדש, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית כט) שהשי"ת אמר להם אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות. כי אותו הלילה ליל ט' באב היה, שבו נחרב הבית המקדש. ומשה רבינו ביקש על זה סלח נא, כי בזה החטא והפגם תלויים כל העוונות. כי על ידי זה הפגם נחרב הבית המקדש, ובזמן שבית המקדש היה קיים, היינו נקיים מעוונות, כמו שכתוב (ישעיה א) 'צדק ילין בה', ופירש רש"י כי תמיד של שחר היה מכפר על עבירות של לילה, ותמיד של בין הערבים היה מכפר על עבירות של יום. כי ישראל עם קדוש לפי גודל רוחניותם ודקותם - אין יכולין לישא עליהם המשא של עון אפילו יום אחד, על כן אנו צריכין את הבית המקדש שיכפר עלינו בכל יום.

ומעת אשר חרב בית מקדשינו, אין אנו יכולים לנקות עצמינו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדינו, ומשה רבינו ע"ה שידע כל זאת, על כן מסר נפשו על ישראל, וביקש 'סלח נא לעון העם הזה' וכו', כי ידע שבזה החטא תלוי חורבן הבית, שהוא כולל כל החטאים כנ"ל. וכשזוכה לפעול בקשתו, מזה נעשה בחינת חנוכת הבית, בחינת חנוכה, היפך חורבן הבית. וכן כל אחד כפי מה שזוכה לפעול בקשת סלח נא ביום הכיפורים, שעל ידי זה נתתקן פגם חורבן הבית, כמו כן נעשה בחינת חנוכת הבית, בחינת חנוכה. נמצא, שחנוכה נעשה על ידי סלח נא כנ"ל.

כג. עיין ליקו"ה הל' נטילת ידיים לסעודה (הל' ו, ל): כי ניסן הוא בחינת תקופות הימים בחינת 'ויחיה לתקופת הימים' וכו'. ותשרי הוא בחינת תקופת השנה שנאמר על חג האסיף שהוא בתשרי וכו'. ע"כ. וע"ע בהל' נדרים הל' ג, כג.

כד. ז"ל: לבניך - אלו התלמידים. מצינו בכל מקום שהתלמידים קרוים בנים, שנאמר (דברים יד,

מהדברים שהתבארו עד כה:

עיקר הרחמנות להאיר את הדעת בישראל לדעת כי ה' הוא האלוקים *
 עיקר שעשועיו ית' על ידי שעולה אליו העבודה מהעולם הזה. * ולכן כל
 אדם צריך להשאיר אחריו בן או תלמיד, כדי שגם אחר הסתלקותו ימשיך
 להאיר דעתו בעולם * על ידי שמאיר את הדעת - זוכה לאורות המקיפים
 שהם למעלה מהזמן, ויש מקיפים שהם בבחינת ימים, ויש מקיפים שהם
 בבחינת שנים * צריך שיהיה לו בחינת 'כל' - שיאיר בעליונים ותחתונים,
 שזה בחינת בן ותלמיד. ולכלול את התלמיד שיהיה כלול גם מבחינת בן.
 ושהבן יהיה כלול גם מבחינת התלמיד.

א. הדבור הוא בחינת הארת הצדיק בחינת כי כל בשמים ובארץ.

ב. צריך לומר קריאת שמע בפה - לגלות אלוקותו ית' בדרי מעלה ודרי מטה,
 והעיקר בדרי מטה.

ג. 'שמע ישראל' בחינת הארת דרי מעלה בחינת בן. 'ברוך שם כבוד מלכותו'
 בחינת הארת דרי מטה בחינת תלמיד.

ד. על ידי שמאריכים בד' דאחד וממליכין אותו ית' - כוללים השגת התלמיד
 בהשגת הבן.

ה. על ידי אמירת 'ברוך שם כבוד מלכותו' בלחש - כוללים השגת הבן בהשגת
 התלמיד.

ו. רמ"ח תיבות בקריאת שמע - כנגד הרחמנות לדעת מאלוקותו ית'.

ז. קריאת שמע בכל יום כנגד המקיפים העליונים - תקופות הימים.

ח. קריאת שמע שביום הכיפורים - כנגד תקופות השנים.

— ציונים ומקורות —

א) 'בנים אתם לה' אלהיכם', ואומר (מלכים ב' ב, ג) 'בני הנביאים אשר בבית אל', וכן בחזקיהו
 שלמד תורה לכל ישראל וקראם בנים שנאמר (דברי הימים ב' כט, יא) 'בני עתה אל תשלו'. וכשם
 שהתלמידים קרוים בנים, שנאמר 'בנים אתם לה' אלהיכם', כך הרב קרוי אב, שנאמר (מלכים ב'
 ב) 'אבי אבי רכב ישראל' וגו'.

הארת הרצון שע"י הארת בן ותלמיד

בברכת אמת ויציב שהוא בחינת רצון כנ"ל, בבחינת 'קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף', כי הפרנסה נמשך מים החכמה שמשם מקבלת המלכות הפרנסה כנ"ל במאמר הנ"ל, ועל כן אמרו רבותינו ז"ל (פסחים קיח) 'קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף', כי התגלות ים החכמה זה בחינת קריעת ים סוף שאז נבקעו כל מעינות החכמה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכלתא בשלח) 'ראתה שפחה על הים' [מה שלא ראה יחזקאל בן בוזין וכו', 'עוללים ויונקים אמרו זה אלי' וכו' (סוטה ל), כי אז נתגלה אלקותו מאד מאד, וכל המים הזדונים נתגרושו ולא יכלו לשלט על ישראל, הינו כל החטאים ועוונות שהם בחינת מים הזדונים - נכנעו ונתבטלו אז ולא היה להם שום שליטה על ישראל, וזה בחינת רחמנות הנ"ל להציל ישראל מעוונות ולהאיר בהם הדעת של השגת

ע"י ק"ש - הארת בן ותלמיד - מקבלת המלכות פרנסה וע"ז מאיר הרצון

ו ועל ידי קריאת שמע שהיא בחינת הארת בן ותלמיד - על ידי זה מאיר הרצון על ידי הפרנסה כ", וזה בחינת אמת ויציב שאומרים אחר קריאת שמע, שאז מאיר הרצון, בחינת היכל הרצון הוא בחינת אמת ויציב וכו' כמוכא בפנונת (פע"ח ק"ש פכ"ז), כי על ידי קריאת שמע שהיא בחינת הארת בן ותלמיד - משם מקבל המלכות הפרנסה, וזה בחינת 'נתתי עשב וכו' ואכלת ושבעת' הנאמר בקריאת שמע, כי משם נמשך הפרנסה כמו שמבאר במאמר הנ"ל, ועל ידי הפרנסה מאיר הרצון כ", וזה בחינת היכל הרצון שהוא בחינת ברכת אמת ויציב שאומרים אחר קריאת שמע כנ"ל.

ע"י שנתגלה הדעת - נקרע ים החכמה ונתגרשו המים הזדונים בחי' ק"ש

וזה בחינת קריעת ים סוף שמזכירין

❖ ציונים ומקורות ❖

כה. כמבואר בתורה הנ"ל, והובא בהערה לעיל.

כו. כמבואר בתחילת ההלכה, ובהערה שם.

כז. ז"ל בתורה הנ"ל: כי מחמת שהמלכות מקבל הפרנסה מידיים אלו, שיש בים החכמה, על כן מתגלה שם בתוך האכילה והפרנסה - הארת המקיפים, שהם בחינת הארת הרצון כנ"ל, כי המקיפים מאירים בים החכמה שמגלה החכם כנ"ל.

❖ הערות ❖

ד. כמו ביום הכפורים המבואר לעיל (אות ה) שאז יש התגלות הדעת וכפרת העוונות.

אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כַּנֵּל - וְזֶה מִמֶּשׁ בְּחֵינֵת
 קְרִיעַת יַם סוּף שְׁנִתְגַּרְשׁוּ הַמַּיִם הַזְּרוּנִים
 שֶׁהֵם כָּל הַחֲטָאִים כַּנֵּל, וְנִבְקַע יַם
 הַחֲכָמָה וְנִתְגַּלְגַּל הַדַּעַת כִּי ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים בְּחֵינֵת זֶה אֵלֵינוּ וְכוּ' כַּנֵּל. וְזֶה
 בְּחֵינֵת יַם הַחֲכָמָה שְׁנִזְכָּר בַּמַּאמָר הַנֵּל,
 בְּחֵינֵת 'זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם' -
 שֶׁמֶשׁ מְקַבֵּלֵת הַמַּלְכוּת אֶת הַפְּרִנְסָה.^פ

ע"י התגלות ים החכמה - מקבלת המלכות
 פרנסה וזוכים לרצון, ולכן מזכירים קי"ס באמת
 ויציב

וְזֶה בְּחֵינֵת 'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם
 כְּקְרִיעַת יַם סוּף', כִּי מֶשֶׁם מְקַבֵּלֵת
 הַמַּלְכוּת הַפְּרִנְסָה כַּנֵּל. וְעַל כֵּן אַחַר
 קְרִיאַת שְׁמַע - אוֹמְרִים אָמֵת וַיְצִיב שֶׁהוּא
 בְּחֵינֵת רְצוֹן כַּנֵּל, וְאִזּוּ מְזַכְרִין קְרִיעַת
 יַם סוּף כְּמוֹ שֶׁמִּתְפַּלְלִין 'וַיַּיִם סוּף לָהֶם
 בְּקַעַת וְכוּ' לִךְ עָנּוּ שִׁירָה וְכוּ' - זֶה
 בְּחֵינֵת הָאֲרֵת הַרְצוֹן שֶׁמֵאִיר עַל יָדֵינוּ
 הַפְּרִנְסָה שְׁנִמְשָׁף מִבְּחֵינֵת הָאֲרֵת כֵּן
 וְתִלְמִיד שֶׁהוּא בְּחֵינֵת קְרִיאַת שְׁמַע כַּנֵּל:

הסימן לק"ש בשעת אכילה, שע"י הק"ש
 זוכים לרצון באכילה

ז וְזֶה שְׁנִתְּנָה הַתְּפִלָּה סִימָן (ברכות ב.)

מֵאֵימַתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּעַרְבֵית מְשַׁעַה
 שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנְסִים לֶאֱכֹל בְּתְרוּמָתָן, וְנִתְּנָה
 הַסִּימָן לְזִמְנָה קְרִיאַת שְׁמַע מְשַׁעַת אֲכִילָה,
 כִּי קְרִיאַת שְׁמַע הוּא בְּחֵינֵת הָאֲרֵת כֵּן
 וְתִלְמִיד שֶׁעַל יָדֵינוּ זֶה מֵאִיר הַרְצוֹן בְּשַׁעַת
 אֲכִילָה כַּנֵּל.

תרומה בחי' רצון

וְזֶה בְּחֵינֵת 'לֶאֱכֹל בְּתְרוּמָתָן' דִּיקָא,
 כִּי אֲכִילַת תְּרוּמָה' זֶה בְּחֵינֵת
 הָאֲרֵת הַרְצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילָה, שֶׁהוּא
 בְּחֵינֵת 'מֵה' כַּנֵּל, שֶׁזֶה בְּחֵינֵת תְּרוּמָה
 שְׂאִין לָהּ שְׁעוֹר, בְּחֵינֵת מ"ה בְּחֵינֵת
 תְּרוּמָה. וּמִחֲמַת שְׂאֵנוּ צְרִיכִין שִׁיחֵיהָ
 אֲכִילָתָנוּ בְּבְחֵינָה זֶה שֶׁמֵאִיר בְּשַׁעַת
 הָאֲכִילָה הָאֲרֵת הַרְצוֹן - עַל כֵּן אֲנוּ
 צְרִיכִין לִפְרֹשׁ קִדְּם הָאֲכִילָה תְּרוּמָה
 וְחֻלָּה לִפְהֵן, שֶׁהֵם בְּחֵינֵת מ"ה, כִּי אֵין
 לָהֶם שְׁעוֹר, כִּדֵּי שִׁימְאִיר בְּהָאֲכִילָה
 הָאֲרֵת הַרְצוֹן כַּנֵּל.^{כח}

התנא נתן סימן בתרומה - בחי' רצון, ושאר
 התנאים נתנו סימן באכילה שאז מאיר הרצון
 וְעַל כֵּן נִתְּנָה הַתְּפִלָּה סִימָן לְקְרִיאַת שְׁמַע
 מְשַׁעַת אֲכִילַת תְּרוּמָה, שֶׁהוּא

❖ ציונים ומקורות ❖

כת. ועיין ליקו"ה הלי' חלה הלי' ד, ד.

❖ הערות ❖

ה. שהתגלות ים החכמה הוא על ידי שמגלים את הדעת הנ"ל כי ה' הוא האלוקים שעל ידי זה
 מתגרשים כל המים הזידונים שהם כל החטאים והעוונות, ואזי מתגלה הדעת שהוא ים החכמה.

ו. והכהנים הם בחינת הארת בן ותלמיד, כמבואר בתורה הנ"ל (סוף אות יא).

לקוטי הארת הרצון שע"י הארת בן ותלמיד הלכות יט

בְּחֵינַת הָרְצוֹן שְׁמִתְגַּלָּה בְּשַׁעַת אֲכִילָה שְׁהַעֲנֵי אוֹכֵל פֶּתוּ וְכוּ' (שס), כִּי קְרִיאַת
וְכוּ' כַּנ"ל, וְכֵן בְּבְרִיתָא - שְׁאָר הַתְּנָאִים שָׁמַע הוּא בְּחֵינַת הָאֲרַת בֶּן וְתַלְמִיד, שְׁעַל
רַבִּים נִתְּנוּ סִימָן מְשַׁעַת אֲכִילָה, מְשַׁעַת יְדֵי זֶה מְאִיר הָרְצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילָה כַּנ"ל:

מהדברים שהתבארו עד כה:

**המלכות מקבלת את הפרנסה מהידיים שיש בים החכמה * על ידי כלליות
בן ותלמיד זוכה להארת הרצון [שהם בחינת הארת המקיפים הנ"ל] בשעת
האכילה.**

- א. על ידי קריאת שמע - הארת בן ותלמיד - מאיר הרצון בברכת אמת ויציב.
- ב. הפרנסה נמשכת מים החכמה, שעל ידי התגלות אלקותו ית' מגרשים המים הזידונים ונבקע ים החכמה, ועל ידי זה נמשך פרנסה בבחינת הארת הרצון.
- ג. זמן קריאת שמע הוא בזמן אכילה כי על ידי התגלות אלקותו מאיר הרצון בשעת האכילה.

ק"ש בלילה וביום - הארת בן ותלמיד שעיקר הגילוי לדרי מטה

בשעה מיחדת, כי אז הוא בבחינת איה, ואין נתגלה אלקותו כל כך בבחינת מלא כל הארץ כבודו, רק בבחינת איה שהוא השגת דרי מעלה, ועל כן אין זמנה כי אם מעט, אבל בלילה בבחינת דרי מטה - הוא בבחינת מלא כל הארץ כבודו, ועל כן בכל הלילה בלה היא זמן קריאת שמע, כי דיקא בבחינת דרי מטה מגלין אלקותו. תברך בלילה מלא כל הארץ כבודו כפ"ל:

זמן ק"ש בזמן השינה, שעיקר הק"ש בשביל דרי מטה להתעורר מהשינה

ט כי עקר קריאת שמע הוא בשביל בבחינת דרי מטה כפ"ל - כדי לעורר מהשנה שוכני עפר כפ"ל במאמר הנ"ל. ועל כן נתנה התורה הסימן של זמן קריאת שמע 'בשכבך ובקומך', כי זה עקר בבחינת קריאת שמע - להתעורר מהשנה כפ"ל. ועל כן עקר זמן קריאת שמע של לילה ושל יום - זמן שניהם הוא מתחלת השכיבה עד הסוף, דהינו עד זמן קימה ביום שהוא בסוף שלש שעות ביום, 'שפן דרוך בני מלכים לעמד בשלש שעות ביום' (שם ט), נמצא שכל זמן

ק"ש בלילה וביום - הארת בן ותלמיד

ח ועל כן צריכין לקרות קריאת שמע בלילה וביום, כמו שכתוב 'ובשכבך ובקומך', כי יום ולילה זה בבחינת אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה, שהם בבחינת השגת בן ותלמיד^ט, שזהו בבחינת קריאת שמע כפ"ל.

זמן ק"ש של לילה - הארת התלמיד - כל הלילה בחי' מלא כה"כ, וק"ש של יום - בחי' הארת הבן - עד רביע היום בחי' איה מקום כבודו

ועל כן זמן קריאת שמע של לילה - קנח: זמנה כל הלילה, אבל קריאת שמע של יום אין זמנה רק בשעה מיחדת עד רביע היום, כי הלילה שהיא בבחינת אספקלריא שאינה מאירה בבחינת השגת דרי מטה - היא בבחינת ההשגה של מלא כל הארץ כבודו, ועל כן זמנה כל הלילה. אבל היום שהוא גבוה יותר, בבחינת אספקלריא המאירה בבחינת השגת דרי מעלה, בבחינת איה מקום כבודו, בבחינת מ"ה, ועל כן שם דיקא אין נתגלה אלקותו. תברך כל כך, ועל כן אין זמנה כל היום כמו בלילה - רק

וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת 'שְׁמַע בְּכָל לְשׁוֹן' וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׂיִכּוּלִין לְגַלוּת אֱלֻקוֹתוֹ יְתִבְרַךְ אֶפְלוֹ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם, כִּי מְלֵא כָּל הָאֲרֶזְךָ כְּבוֹדוֹ, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הַנ"ל בְּחִינַת הַשְּׁגַת דְּרֵי מִטָּה, בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי - שְׁלֵא יְהִי מִיֵּאֲשִׁין עֲצָמָן כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שֶׁם בְּמֵאֲמַר הַנ"ל, כִּי אֶפְלוֹ כְּשֶׁנּוֹפֵל לְמִקּוֹם שְׁנוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם שְׁזָה בְּחִינַת לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הַתְּאֵאוֹת רְעוֹת וְכוּ' - וְאַף עַל פִּי כֵן יְכוּלִין לְגַלוּת אֱלֻקוֹתוֹ גַּם שָׁם, בְּבְחִינַת 'הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי' עַל יְדֵי בְּחִינַת 'כָּל' שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע בְּפָה כַּנ"ל (אוֹת ב), בְּחִינַת 'הַשְּׁמַע לְאֲזַנֶּיךָ' וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת 'שְׁמַע בְּכָל לְשׁוֹן', כִּי מְלֵא כָּל הָאֲרֶזְךָ כְּבוֹדוֹ וְלֵית אֲתֵר פְּנוּי מִיְגִיָּה וְכוּ' כַּנ"ל.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל לֵילָה וַיּוֹם הוּא רַק מִתְחַלֵּת הַשְּׂכִיבָה עַד הַסּוּף, כִּי זֶה עֲקָר בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע כְּדֵי לְעוֹרֵר דְּרֵי מִטָּה מִבְּחִינַת שְׁנָה - לְגַלוּת לָהֶם כִּי ה' עִמָּם, בְּבְחִינַת 'הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי' כִּי מְלֵא כָּל הָאֲרֶזְךָ כְּבוֹדוֹ, וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע בְּפָה דְּוָקָא כַּנ"ל (אוֹת ב):

ע"י 'השמע לאזניך' - ק"ש בפה - לגלות אלוקותו בדרי מטה, ע"ז 'שמע בכל לשון' - לגלות אלוקותו בכל הנפילות

י וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וְלִמְדוֹ שְׁנֵי לְמוֹדִים מִתְבַּת שְׁמַע, כִּי דְרָשׁוּ 'שְׁמַע' - 'הַשְּׁמַע לְאֲזַנֶּיךָ מַה שְׁאֲתָה מוֹצִיא מִפִּיךָ' (בְּרֻכּוֹת טו), וְגַם דְרָשׁוּ 'שְׁמַע' - 'בְּכָל לְשׁוֹן שְׁאֲתָה שׁוֹמֵעַ' (שם יג), שְׁמַתָּר לֹאמַר קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל שְׂבָעִים לְשׁוֹנוֹת, כִּי שְׁנֵיָהֶם אֶחָד, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע בְּפָה בְּחִינַת 'הַשְּׁמַע לְאֲזַנֶּיךָ' - הוּא כְּדֵי לְפָרְסֵם אֱלֻקוֹתוֹ בְּכַנֵּי כָּל דְּרֵי מִטָּה כַּנ"ל,

מהדברים שהתבארו עד כה:

**עיקר הרחמנות להאיר את הדעת בישראל לדעת כי ה' הוא האלוקים. *
עיקר שעשועיו ית' על ידי שעולה אליו העבודה מהעולם הזה. * בחינת
בן - דרי מעלה, בחינת תלמיד - דרי מטה**

א. קריאת שמע בלילה בחינת הארת התלמיד, וקריאת שמע ביום בחינת הארת הבן.

ב. העיקר הוא הארת התלמיד, ולכן בלילה - זמן קריאת שמע כל הלילה, וביום - זמנה רק עד ג' שעות.

ג. עיקר קריאת שמע הוא בשביל הדרי מטה לעוררם משינתם, ולכן זמן קריאת שמע הוא בזמן שינה.

ד. קריאת שמע בפה - בשביל לפרסם אלוקותו, ועל ידי זה מגלים אלוקותו גם במקומות הנמוכים - בלשונות הגוים.

הלכה ד

המשכת התורה כראוי ע"י שמייה"ב

ק"ש ובשכמל"ו מסוגלים לבטל הרהורים
והנהגה בהתורה הנ"ל מבאר ששני
הפסוקים של קריאת שמע
וברוך שם מסגלים לבטל על ידם
הרהורי נאוף עין שם ל.

ע"י התורה נמשכין נשמות חדשות, והתורה
היא בבחי' אור פשוט, וכ"א מקבל אותה כפי
הכלים
ועל ידי התורה נמשכין נשמות חדשות
לכל אחד מהשומעין וכו'. אך כל

א ענין קריאת שמע בזמנה דוקא, וזמן
קריאת שמע של לילה הוא כל
הלילה, וזמן קריאת שמע של שחרית
הוא רק עד שלש שעות, וענין מה
שקבעו ברכת המאורות בקריאת שמע:

על פי התורה 'בקרוב עלי מרעים וכו'
בלקוטי הראשון בסימן לו, עין שם
כל התורה מרישא לסיפא, והוכחה לעיל
בהלכות ברכות התורה והלכות פסח
(ה' ה):

❖ ציונים ומקורות ❖

ל. ז"ל: כי תיקון של הרהורי זנות שבא לאדם, שיאמר שמע וברוך שם. כי תאות ניאוף היא באה
מעכירת דמים, היינו מטחול שהיא לילית, שהיא שפחה בישא, אמא דערב רב, שהיא מלכות
הרשעה. ומלכותא דשמיא, הוא בבחינת גבירתא, אשה יראת ה'. שהיא בבחי' ים של שלמה
העומדת על שנים עשר בקר, שהם שנים עשר שבטי יה (זוהר ויחי רמא).
וכשאדם מקבל עליו עול מלכות שמים באלו הפסוקים, שכולל את נשמתו בשנים עשר שבטי יה,
ומפריש את נשמתו מנשמת ערב רב, הבאים מאשה זונה, שהיא שפחה בישא, שהיא בבחינת
(בראשית טז) 'מפני שרי גבירתי אנכי בורחת' - שהתאוה בורחת ונפרדת ממנה. ואם אינו משתדל
לגרש את האשה זונה, אזי הוא בבחינת (משלי ל) 'שפחה תירש גבירתה'.
כי בשני פסוקים אלו יש י"ב תיבות - נגד י"ב שבטי יה. ומ"ט אותיות - כנגד מ"ט אותיות
שבשמות שבטי יה. ובקבלת עול מלכות שמים - הוא בחינת ים של שלמה - הוא נפרד מנשמותיהן
דערב רב, שהיא שפחה בישא, אשה זונה. ונכלל בנשמות שבטי יה, בחי' אשה יראת ה'.

❖ הערות ❖

ז. כי על ידי שמכניעים תאות ניאוף, על ידי זה זוכים להוליד תורה ולהוליד נשמות חדשות, כמבואר
בתורה הנ"ל.

בלעם רצה לצייר את האור לקללה כפי כליו, וע"י שמייה"ב הצטייר לברכה לפני שהמשיך את האור

ועל כן פתיב בבלעם (במדבר כג) 'הנה ברה לקחתי בקמץ, וברה ולא אשיבנה' בצירי, כי אפלו הלקיחה שהוא אז בבחינת קמיץ וסתים [שעל זה מרמו ניקוד הקמץ] - הוא בבחינת ברה [בצירי, שכבר היה מצוייר לברכה]. ראיה לזה - כי הוא הנה רוצה להצטייר לפי בחינת הפלי שלו שהוא בחינת קללה, ולא הנה יכול להשיב [ולהפוך] ולצרף ולהצטייר כלל לפי בחינתו [וכליו המקולקלים], וזה וברה ולא אשיבנה, ומפני שהנה בשעת לקיחה בבחינת ברה. ומפני מה, לפי שהעיד עליהם הפתוב שבטי זה בחינת שמירת הברית²¹ וכו', עין שם כל זה היטב:

אחד מקבל את התורה כפי הפלי שלו - כפי תפיסת המחין שלו²², שהוא כפי תקון הברית, דזה הוא כלל גדול שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק - אם לא שתקן תחלה אות ברית קדש כראוי וכו', ואזי המחין שלו בשלמות ויכול להבין דבורו של הצדיק וכו'. כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, אך לפי בחינת הפלי המקבל את האור - כך נצטייר האור בתוכו, אם הפלי היא בשלמות - אזי נצטייר האור לברכה ומקבל האור בבחינת מאורות מלא וכו', ולהפך - להפך חס ושלום וכו'²³, כי האור הפשוט הבא מלעיל - הוא בבחינת קמיץ וסתים, אך לפי בחינת פלי המקבלים הוא בחינת צירי - שנצטייר האור לפי בחינת הפלי.

❖ ציונים ומקורות ❖

לא. ז"ל: נמצא כשהצדיק מגלה איזה דבר תורה, אזי מוריד נשמתין חדתין לכל אחד מהשומעין התורה לפי בחינתו ותפיסתו. כי התורה יש לה שני כחות, להמית ולהחיות וכו'. כך התורה של הצדיק לכל אחד כפי תפיסתו, יש אדם שנעשה לו נשמה חדשה מהתגלות התורה, ויש אדם שהוא חס ושלום להיפוך, כמו שכתוב 'צדיקים ילכו במ', הכל לפי הכלי שלו, היינו כפי תפיסתו, תפיסת המוחין שלו.

לב. בפסוק שבכריאת המאורות ו'יאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים', שאמרו בזוהר שכתוב 'מארת' חסר וא"ו, להורות על הקליפה שהיא מכסה על הפרי כנ"ל, והיא גם נבראה שם, ולכן זה חסר וא"ו להורות שזה עדיין לא בשלימות כראוי, ומבאר רביה"ק שאם אדם זוכה לתקן את כליו והכלים שהם המוחין שלו הם בשלימות כראוי, אזי הוא לקבל את זה בבחינת מאורות מלא, שזה בשלימות כראוי ולא חסר וא"ו, ואם, חס ושלום, הפלי אינו בשלמות, אזי הוא מקבל בבחינת מארת חסר וא"ו, ואז זה נהפך לקללה כמו שכתוב (משלי ג) 'מארת ה' בבית רשע'.

לג. כמו שפרשו חכמינו ז"ל על הפסוק 'חנוף משפחת החנוכי' (במדבר כו), ופירשו חז"ל שהקב"ה הוסיף את שמו הינו היוד משמו והה"א משמו לפני ואחרי כל משפחה, להורות כי 'שמי מעיד עליהם' שהם קדושים וטהורים.

מהדברים שהתבארו עד כה:

- א. על ידי הפסוקים שמע וברוך שם - מבטלים הרהורי ניאוף.
- ב. על ידי התורה נמשכים נשמות חדשות.
- ג. האור נמשך מלמעלה כשהוא אור פשוט, והוא מצטייר לטוב ולהיפך ח"ו - כפי תיקון כלי המוחין של כל אחד.
- ד. בלעם רצה להמשיך האור לקללה כפי כליו המקולקלים, והשי"ת צייר את האור לברכה עוד בשעת לקיחתו, קודם שירד לכליו של בלעם.

תיקון הכלים שע"י האמונה

עם שרפם אינם בכלל תקון הברית בשלמות, כי זעירין אנון בכל דור שזוכין לתקון הברית בשלמות, ואם פן זה שלא זכה עדין לתקון הברית - אם פן חס ושלום אפס תקנה, כי אינו יכול לקבל שום עצה מהתורה הקדושה, מאחר שהמחין שלו אינם מתקנים על ידי פגם הברית שפגם, ואדרבא לא זכה נעשה לו סם מות חס ושלום, כי נצטיר אצלו האור בהפוך לפי פגם הכלים של המחין שלו, ואם פן מה יפעל בעסק התורה.

מה הועילו חכמים בתיקוה"ב ע"י התגלות תורתם

וכן אפלו כשיבוא להצדיק והצדיק יגלה לו תורה ומוסר - מה יועיל לו, אדרבא יוכל לקלקל לו יותר חס ושלום - מחמת שתפיסת המחין שלו הם פגומים על ידי פגם הברית ואזי אינו יכול לתפס דבורו של הצדיק, רק אדרבא נצטיר אצלו להפך, בחינת לא זכה וכו' כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל י, ואם פן נפל פתא בבירא, ומה

יסוד כל התורה היא האמונה - מצות ק"ש בעונתה

ב וזה בחינת קריאת שמע בעונתה, שהיא יסוד כל התורה כלה, כי עקר יסוד כל התורה כלה היא האמונה הקדושה^ח שהיא מצות קריאת שמע, כמו שכתוב (תהלים קיט) 'כל מצותיך אמונה', וכמו שאמרנו (מכות כד) 'בא חבוקיך והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה'.

התפיסה בתורה היא כפי תיקון הברית

כי מבאר לעיל בהתורה הנ"ל שאין לנו שום תפיסה בהתורה הקדושה כי אם כפי תקון הברית שהוא תקון פלי המחין, שאז מקבל האור בבחינת ברכה, בבחינת סם חיים בבחינת 'צדיקים ילכו בם', אבל להפך, כשלא תקן הברית עדין - אז חס ושלום אינו יכול לקבל האור בבחינת ברכה ונצטיר האור להפך חס ושלום.

ע"י קלקול הכלים נצטייר האור להיפך ואינו יכול לקבל עצה מהתורה

ולכאורה לא שבקת חיי לכל בריה, כי אם פן מה יעשו המון

❖ ציונים ומקורות ❖

לד. ז"ל: והתורה זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו', וכמו שכתוב 'צדיקים ילכו בם' וכו', לכל אחד ואחד כפי שמקבל. אבל מאתו לא תצא הרעות, כמו שכתוב (איכה ג) 'מפי עליין לא תצא

❖ הערות ❖

ח. ומאחר שהיא יסוד כל התורה, לכן אפשר להמשיך על ידה את אור התורה לברכה כמו שמבאר והולך.

הצדיק מלביש את תורתו כדי שגם מי שפגם - יזכה לעצות להתקרב אליו ית' ג אף באמת יש בענין זה דברים גנוזים הרבה, וכאשר הבננו מפיו הקדוש פמבאר בדבריו שבשביל זה צריך הצדיק לפעמים להלביש תורתו בכמה בחינות, לפעמים מלביש תורתו בספורי מעשיות ושיחות חלין, ולפעמים מלביש זאת התורה בתורה אחרת וכו' - הפל באפן פדי שיוכלו גם הפגומים לקבל בדרך נפלא התגלות העצות איה לזכות להתקרב אליו יתברך ממקום שהם י"י שם י' :

הועילו חכמים בתקנתן שעוסקין כל ימיהם לתקן נפשות ישראל על ידי התגלות תורתם הקדושה, ועקר תקון נפשות ישראל הוא להוציאם מפגם הברית, שזו יסוד כל התורה פלה פידוע, ואיה אפשר לתקן על ידי התורה את אותן שפגמו בברית קדש, מאחר שאין להם יכלת לתפס דבורו של הצדיק וכו', אדרבא נצטרך אצלם אור התורה של הצדיק להפך חס ושלום בבחינת 'לא זכה' וכו' פנ"ל :

— ציונים ומקורות —

הרעות'. והברכה והקללה נעשה אצל האדם, כפי הכלי שיש לו. כמו שכתוב 'ראה אנכי נותן לפניכם ברכה וקללה', לפניכם דייקא, כי מלפני הקדוש ברוך הוא יוצא אור פשוט, היינו אותיות פשוטים, ולפי האדם כן נעשה הצירוף. אם הוא אדם טוב, נעשה צירוף של ברכה. ואם לאו, להיפך. וזה לפניכם ברכה וקללה' דייקא, כי לפני ה' עדיין אין ציור לצירוף הזה, אם הוא ברכה אם לאו. לה. ליקוטי מוהר"ן סי' פא: כי על ידי תורה ותפילה אי אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שהם רחוקים מן האמת וכו', כך הצדיק שרוצה לקשר את המון עם הרחוקים מן התורה האמתיות, צריך לדבר עמהם שיחת חולין, ולהלביש בהם התורה, רק שהוא מדבר בצירופים. ע"כ. ובסי' קסד: יש אנשים שאי אפשר לגלות להם פנימיות התורה הצריך לרפואתו וכו', כי בהתורה יש שני כוחות - סם חיים וסם מות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל 'זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם המות', ועל כן אם יאמרו לו התורה בעצמה כמו שהיא - ימות בלי ספק, כי אצלו - שלא זכה, נעשה סם מות, על כן ההכרח להלביש לו פנימיות התורה בדברי תורה אחרים, ולפעמים גם זה אינו יכול לקבל אף אם ילבישו בדברי תורה אחרים. על כן מלבישין התורה בספורי דברים חיצוניים, למען יוכל לקבל הרפואה הגנוזה שם. ובליקוטי תנינא סי' צא: כי הצדיקים האמתים מדברים לפעמים עם רשעים ומספרים עמהם מעסקי מלחמות וכיוצא בזה מעסקי העולם, אך הוא מלביש בזה האור הגדול של התורה, כי הוא מלביש אור התורה בלבושים שונים זה מזה, עד שמלבישו בדברים הללו, והאור התורה מתלבש בצירופים אחרים. כי אם היה הצדיק מדבר תיכף תורה בפירוש עם הרשע, היה יכול להתפקר יותר, והיה נעשה רשע יותר. כי 'צדיקים ילכו במ ופושעים יכשלו במ', כי 'זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות'. ועל כן אם היו מגלין לו תורה כמות שהיא, היה מתפקר יותר, כי היה נעשה אצלו סם מות ח"ו, כי הוא רחוק מן התורה, ועל כן צריכין להלביש לו התורה בצירופים אחרים. לו. ולקמן אות יג ביאר ענין זה בהרחבה.

הָאָמוּנָה שְׁצָרֶיךָ לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי
כָּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם דַּעַת עֲצָמוֹ כָּלֵל,
וַיִּסְתַּכַּל רַק עַל הָאָמֶת לְאֶמְתּוֹ, וַיִּמְשֹׁךְ
עֲצָמוֹ רַק אֶל הָאָמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת
אָמוּנָה, וְלֹא יִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ, וְאִזּוֹ בְּיַד
זְנוּהָ לְקַבֵּל עֲצוֹת קְדוּשׁוֹת וְתַקוּן גָּדוֹל
מֵהַצְדִּיק וְתוֹרָתוֹ, אֲפִי עַל פִּי שְׁלֹא תִקֵּן
בְּרִיתוֹ עֲדִין וְאֵין הַמַּחֲשָׁה שְׁלוֹ בְּשִׁלְמוֹת.

העיקר שיכיר שצריך לבטל דעת עצמו, ויבקש
מהשׁיית שיגלה לו נקודת האמת

וְהַעֲקָר שְׁיִכְרֵי אֶת מְקוֹמוֹ וַיִּדַע זֹאת
בְּעֲצָמוֹ אֵיךְ הַמַּחֲשָׁה שְׁלוֹ אֵינוֹ
מִתְקַן כְּרֹאֵי מַחֲמַת פְּגָם הַבְּרִית שְׁלוֹ
כְּפִי מֵהַ שְׁיִוֵדַע בְּנַפְשׁוֹ, וְעַל כֵּן הוּא
צָרִיךְ לְבַטֵּל דַּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי. וְכִשְׁבָּא
אֶל הַצְדִּיק יִטֶּה דַּעְתּוֹ רַק עַל הָאָמֶת
לְאֶמְתּוֹ. וְכֵן כְּשֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה יְבַטֵּל בְּכָל
פַּעַם הָעֲרָמִימִיּוֹת שְׁנֹכְנֵס בְּתוֹכוֹ, וַיִּבְקֹשׁ
מֵהַשָּׁם יִתְבַּרְךָ שְׁיִגְלֶה לוֹ נְקֻדַּת הָאָמֶת
בְּכָל פַּעַם שְׁיִדַע תָּמִיד בְּכָל עֵת אֵיךְ
לְהַתְנַהֵג בְּאָמֶת לְאֶמְתּוֹ.

ע״י שיבטל דעתו וימסור לבו להשׁיית
ולצדיקים ולתורתם הק' - יזכה שיאיר לו
האמת ויקבל התורה לברכה

וְאִם יָבוֹא עַל דַּעְתּוֹ אֵיזָה קִשְׁיָא עַל
הַצְדִּיק אוֹ עַל הַתּוֹרָה אוֹ עַל הַשָּׁם
יִתְבַּרְךָ, יְבַטֵּל דַּעְתּוֹ וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ - מִי

עיקר העצה ע״י האמונה - שמע ובשכמל״ו,
שע״ז מציידין האור לברכה

דַּעַת וְעַקֵּר הָעֲצָה לְכָל זֶה - עַקֵּר הוּא
הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם, כִּי עַל יְדֵי אֲמִירַת
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם זוֹכִין לְהַנְצִיל
מֵהַהֲרוּגֵי נְאוּף כַּנִּל, נִמְצָא שְׁשִׁמַּע
יִשְׂרָאֵל וְכוּ' הוּא בְּחִינַת תַּקוּן הַבְּרִית
שֶׁהוּא תַּקוּן הַמַּחֲסִין שֶׁהֵם הַכֹּלִים לְצִיֵּר
הָאוֹר לְבִרְכָה וְכוּ' כַּנִּל (וְכַמְבָּאָר
בַּפְּנּוֹת שְׁעַקֵּר הַמַּחֲסִין נִמְשָׁכִין עַל יְדֵי
קְרִיאַת שְׁמַע, הֵינּוּ כַּנִּל כִּי קְרִיאַת שְׁמַע
הוּא תַּקוּן הַמַּחֲסִין^ט), וְעַל כֵּן עַל יְדֵי
הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא קְרִיאַת שְׁמַע -
עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְצִיֵּר הָאוֹר לְבִרְכָה,
וְאִזּוֹ יְכוּלִים לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּלְקַבֵּל עֲצוֹת
מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל הַצְדִּיק הָאָמֶת, כִּי נִצְטַיֵּר
הָאוֹר לְטוֹבָה וְלְבִרְכָה עַל יְדֵי הָאָמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם, שֶׁהֵם
בְּחִינַת תַּקוּן הַבְּרִית כַּנִּל:

העיקר היא האמונה שיבטל דעתו לגמרי
ויסתכל רק על האמת לאמתו ואז יקבל תיקון
גדול

הַ כִּי עַקֵּר הוּא הָאָמוּנָה כַּנִּל, הֵן
בְּכָלֵלִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְהֵן בְּפִרְטִיּוֹת בְּכָל
דוֹר וְדוֹר שְׁצָרִיכִין לְהַתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק
הָאָמֶת שְׁבָכֵל דוֹר וְדוֹר - הַעֲקָר הוּא

—* הערות —*

ט. כמבואר לקמן (אות ה ולהלן) שעל ידי המשכת המוחין כראוי - על ידי זה מתתקנים כלי המוחין
בעצמם.

הנ"ל על פסוק הגה ברוך לקחתי וברוך ולא אשיבנה - שבלעם היה רוצה לצייר האור לפי בחינתו לקללה חס ושלום, 'ולא אבה ה' אלקיך לשמע אל בלעם ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה' (דברים כג), כי נצטייר האור מלמעלה בשעת הלקיחה בבחינת ברכה כמבאר שם.

ע"י האמונה - ק"ש זוכים לצייר האור בבחי' ברכה - בשכמל"ו, קודם שיורד לעולמות

וכל זה זוכין על ידי אמונה שהיא בחינת קריאת שמע, פי על ידי

קריאת שמע - אמונה שמאמינים בו תברך ואומרים 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' וכו', ועל ידי זה נכללים באחדותו תברך, וכשנכלל למעלה בו תברך - אז זוכה לצייר האור למעלה בבחינת ברכה קדם שירד למטה, שזהו בחינת 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שאומרים תכף אחר קריאת שמע - כדי לצייר האור בבחינת ברוך תכף ומיד אחר שנכללים באחדותו תברך, פי אז זוכין לצייר האור למעלה תכף ומיד כשנמשך מהשם תברך בעצמו - קדם שיתחיל לירד לכל העולמות - לציירו שם בבחינת ברוך, ואז כשנצטייר

אני ומה דעתי וחקמתי שיהיה קשה לי איזה קשיא על השלם בדעת, כי הלא אני יודע בעצמי שדעתי עכורה ופגומה מאד על ידי פגם הברית שלא זכיתי עדין לתקן, ויבטל דעתו לגמרי ויסמך עצמו רק על אמונה, וימסר לבו להשם יתברך ולצדיקי אמת ולתורתם הקדושה שיולינו אותו בדרך האמת כרצונם, ואז יזכה שיאיר לו האמת בכל עת, ויזכה לצייר ולקבל אור תורתם בבחינת ברכה, אף על פי שלא זכה עדין לתקון הברית.

ע"י האמונה - נכלל בהשי"ת וצדיקיו, והם מציירים האור לברכה קודם שיורד אליו

פי אמונה עולה על הכל, פי על ידי האמונה הוא נכלל בהשם תברך ובהצדיקים שמאמין בהם ובתורתם יי, ואז הם בעצמם מציירים לו האור לברכה וממשיכין לו אור מתקן ומצייר בבחינת ברכה מלמעלה - קדם שיורד אליו, ואז אין הכלים פגומים שלו יכולים לקלקל האור חס ושלום לציירו בהפך, פי כבר נצטייר האור למעלה בבחינת ברכה יי:

בלעם רצה לצייר לפי כליו, והשי"ת צייר האור לברכה בשעת הלקיחה

ו זה בחינת מה שמבאר שם בהתורה

— ציונים ומקורות —

לז. עיין ליקו"מ סי' קכט: כי כשנכנס לארץ, שהיא בחינת אמונה - נאכל אצלה, היינו שנתהפך למהותה. היינו כשדבוק להצדיק ומאמין בו, שהוא בחינת ארץ, נאכל להצדיק, ונתהפך למהות הצדיק ממש.

לח. וכמבואר בהרחבה לקמן אות יג.

למעלה בבחינת ברוך - אז אין כלי המחין שלמטה אף על פי שהם פגומין אין יכולים לקלקל האור לצירו להפך חס ושלום, כי כבר נצטיר למעלה בחינת ברכה כנ"ל.

תוקף הנס שהשי"ת צייר האור לברכה קודם הלקיחה ע"י בלעם הרשע

שזהו בחינת מה שבלעם לא היה יכול לשנות לציר האור לקלקלה חס ושלום, אף על פי שכליו היו פגומים מאד מאד, כי היה משקע בתאות נאוף מאד מאד, אף על פי כן לא היה יכול לשנות לציר האור להפך חס ושלום, מחמת שהלקיחה בעצמה היה בבחינת ברוך כנ"ל, שזהו בחינת 'הנה ברוך לקחתי וברוך ולא אשיבנה', כי נצטיר האור למעלה במקום הלקיחה בבחינת ברוך כנ"ל, וזה היה תקף הנה ששעה השם יתברך אז בימי בלעם הרשע שהיו אז ישראל בסכנה גדולה מאד כידוע.

עיקר העצה היא האמונה שע"ז עוברים על כל החכמות ונכללים בהשי"ת וצדיקיו ובתורתם

וכמו כן בכל אדם כשיודע בעצמו שמחו אינו בשלמות, פי לא זכה לתקון הברית עדין, וכל מה שירצה לילף על פי חכמתו - יוכל לקלקל יותר

חס ושלום כנ"ל, על כן עקר העצה היא האמונה, שעל ידי האמונה עוברים על כל החכמות ונכללים בהאמת בעצם, דהינו בהשם יתברך ובצדיקים אמתיים שמאמין בהם ובתורתם האמתית, ואז על ידי תקף האמונה שלו שעל ידי זה נכלל בהם - על ידי זה נצטיר אצלו האור לברכה למעלה, עד שאינו יכול להתקלקל למטה חס ושלום על ידי פגם כלי המחין שלו על ידי פגם הברית כנ"ל, אלא אדרבא על ידי שממשיך האור מציר מלמעלה בבחינת ברכה כנ"ל אז זה האור המציר מלמעלה בבחינת ברכה - מברר ומתקן ומזכך הכלים שלו דהינו המחין, וזוכה על ידי זה לתקון הברית.

שמע ובשכמל"ו - עיקר האמונה, שע"ז נכללים בהשי"ת ומתברכים כלי המוחין ומקבלים עצות אמיתיות בתיקון הברית

וזה בעצמו בחינת מה שאמר רבנו ז"ל בהתורה הנ"ל שאמירת שמע וברוך שם הם מסגלים לתקון הברית, הינו כנ"ל כי שמע וברוך שם שהוא עקר האמונה הקדושה - על ידי זה נכללים בו יתברך ומצירים האור למעלה בבחינת ברוך וכו' כנ"ל, ואז על ידי זה נתברך הכלי המחין שלו

ספ

וְנִדְבְּכִים וְזוֹכִים לְקַבֵּל עֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית שֶׁהוּא תְּקוּן הַמַּחֲזִין
 אֲמִתִּיּוֹת לִט' וְנִתְּתָקְנִים עַל יְדֵי זֶה^ט, שְׁזָדָהוּ כַּנ"ל מא':

❖ ציונים ומקורות ❖

לט. ראה ליקו"ה הל' תחומין (הל' ה, טו): כי עיקר המשכת המוחין הם העצות, כי כל המוחין והחכמות שמשיג האדם אם אינו יודע על ידם עצות אמתיות לעבודת הבורא, אינם נקראים בשם מוחין וחכמות כלל, ועל חכמות כאלו נאמר 'חכמתך ודעתך היא שובבתיך', ועל זה נאמר 'כי ברב חכמה רב כעס' וכו', וכמו שכתוב 'אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי' - שעיקר החכמה כשזוכין על ידה לעצות להשכיל ולידע אותו יתברך, שזה בחינת כלליות תורתנו הקדושה שנקראת בשם עצות כנ"ל.

כי זה העולם העשייה הוא בחינת רגלין, כמו שכתוב, והארץ הדום רגלי, שהוא בחינת מדרגה התחתונה של כל העולמות, ובכאן עיקר מקום העצה שנקראת רגלין כנ"ל, כי מחמת שהיא מדרגה נמוכה מאד בחינת עשייה גשמיות בחינת רגלין, על כן צריכין עצות רבות ועמוקות מאד מאד כדי לזכות להנצל מזוהמא דהאי עלמא שפלה ולדבר עצמו בהבורא יתברך לנצח, וזה עיקר המשכת המוחין והחכמה לזה העולם כשזוכין להמשיך בכל פעם עצות לעבודת הבורא יתברך באמת. ע"כ. וע"ע בהל' תענית הל' ד, ח. ובהל' פסח הל' ז, ה. וע"ע לקמן אות י, יג.

מ. עיין ליקו"מ סי' ז, ג.

מא. עיין פרפראות לחכמה (על התורה לו הנ"ל): אמר המחבר אי לאו דמסתפינא הוה אמינא סעד וסמך להנ"ל שעיקר תיקון כלי המוחין והדעת הוא על ידי אמונה (וכמבואר עוד מזה בכמה מקומות בדבריו ז"ל) ממה שמבואר בעץ חיים שער שבירת כלים פרק ג' ששבירת כלי הדעת ירד למקום שעתידי להיות הדעת דבריא, ואור הדעת עצמו ירד במקום כלי המלכות דאצילות כדי להאיר משם מרחוק בהכלי שלו העומד בבריא וכבר ידוע שמלכות הוא בחינת אמונה. נמצא מבואר שעיקר תיקון כלי הדעת הוא על ידי אור הדעת שנשאר במלכות דאצילות שהוא בחינת אמונה כנ"ל, וכעין שמבואר במאמר ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (סי' לד) מענין תיקון שבירת כלי החסד על ידי אור החסד הנשאר ביסוד דאצילות וכו' והוא רחום יכפר.

מהדברים שהתבארו עד כה:

על ידי הפסוקים שמע וברוך שם - מבטלים הרהורי ניאוף * האור נמשך מלמעלה כשהוא אור פשוט, והוא מצטייר לטוב ולהיפך ח"ו - כפי תיקון כלי המוחין של כל אחד * בלעם רצה להמשיך האור לקללה, והשי"ת צייר את האור לברכה עוד בשעת לקיחתו, קודם שירד לכליו של בלעם

א. יסוד כל התורה היא האמונה הק'.

ב. מאחר שהתפיסה בתורה היא רק כפי תיקון הברית - תיקון כלי המוחין, אם כן מהיכן יקבלו כל ישראל שרחוקים מתיקון הברית, ומה יועיל תורתו של הצדיק, מאחר שכליו מקוקלקלים.

ג. הצדיק מלביש תורתו בכמה וכמה בחינות לתיקון הפגומים שיוכלו לקבל העצות להתקרב להשי"ת ממקום שהם.

ד. עיקר העצה היא על ידי האמונה שיבטל דעתו לגמרי ויסתכל רק על האמת לאמתו, וימשוך עצמו אל האמת, ואז יזכה לקבל עצות קדושות ותיקון גדול מהצדיק.

ה. על ידי האמונה הוא נכלל בהשי"ת ובצדיקים, ואז הם מציירים לו את אור התורה לברכה קודם שהאור יורד אליו.

ו. בלעם רצה להמשיך האור על ישראל על ידי כליו המקולקלים ולהמשיך עליהם ח"ו קללה, והשי"ת צייר האור לברכה, לפני שירד אליו, ועל ידי זה לא היה יכול לצייר האור לקללה.

ז. על יד האמונה נכללים בהשי"ת ובצדיקיו האמיתיים, וממשיכים האור לברכה, ועל ידי זה מברר ומתקן ומזכך המוחין.

ח. על ידי קריאת שמע ובשכמל"ו שהיא בחינת אמונה נכללים בהשי"ת ומציירים האור למעלה לברכה.

ציור האור לברכה ע"י האמונה שבק"ש

קמייץ וסתים, כי אין לנו בו שום תפיסה, ואחר כך כשיורד האור ונצטרך למטה בבחינת צירי - זה בחינת עקר האור בחינת יוצר אור כנ"ל.

בכל עולם ועולם - האור מהמדריגה שלמעלה הוא בלי ציור, ומצטייר לפי הדרגה שתחתיו **כי ענין הנ"ל של בחינת קמץ וצירי, דהינו מה שהאור שלמעלה הוא בבחינת קמץ וסתים, ולמטה נצטרך האור כנ"ל - זאת הבחינה הוא בכל העולמות ובכל המדרגות, כי אור העולם והמדרגה שלמעלה היא בבחינת קמץ וסתים לגבי העולם והמדרגה שלמעלה ממנו, וכשרוצין להמשיך האור מאותו העולם והמדרגה שלמעלה - לעולם ומדרגה שתחתיו, צריכין לצירי לפי העולם שתחתיו, כי האור שבעולם הגבוה ממנו - הוא בבחינת קמץ וסתים נגדו, אף על פי ששם במקומו בעולם שלמעלה - הוא מצטרף בבחינת ציור. ועל כן בריאה נגד יצירה הוא בבחינת חשך, מחמת שאין משיגין אותו האור שיש שם, וזהו בחינת קמץ וסתים נגד יצירה.**

ק"ש של לילה - כל הלילה, וביום - עד ג' שעות

ז וזהו בחינת זמן קריאת שמע שצריכין לקרות קריאת שמע בעונתה דיקא, וזמן קריאת שמע של לילה הוא כל הלילה, וזמן קריאת שמע של יום הוא רק עד שלש שעות.

היצירה נקראת אור, והבריאה נקראת חושך - ע"ש עומק המושג

כי כתיב (ישעיה מה) 'יוצר אור ובורא חשך עושה שלום וכו', ואיתא בפגנות^{מב} שיצירה נקרא אור ובריאה שהוא למעלה יותר - הוא בחינת חשך מחמת עמק המשג, מחמת שבריאה גבוה יותר ואין לנו השגה שם - על כן נקרא בריאה חשך אצלנו, בבחינת ובורא חשך, אבל יצירה מושג לנו יותר - על כן נקרא אור בבחינת 'יוצר אור'.

כשהאור בבחי' קמץ - הוא בבחי' חושך, וכשיורד ונצטייר אזי עיקר האור

ובשאיין יכולין להשיג האור דהינו בבחינת בריאה שהוא בחינת חשך - עדין האור בבחינת קמץ בחינת

❖ ציונים ומקורות ❖

מב. עיין פע"ח ק"ש פ"א.

❖ הערות ❖

י. אף על פי שעיקר בחינת קמץ וסתים הוא בעולם האצילות (כמבואר לקמן אות ט), אבל באמת כל עולם כלפי העולם שלמטה ממנו - הוא בבחינת קמץ וסתים.

כָּל הַלִּילָה צָרִיכִין לְצַיֵּר הָאוֹר לְמַעַלָּה
בְּבַחֲיַנַּת בְּרָכָה, כִּי בַלִּילָה הָאוֹר עֲדִין
בְּלִי צִיּוֹר הַשֶּׁיף לְמִטָּה כַּנ"ל.

זמן ק"ש ביום - רק בכניסתו, שהאור יורד אז
ואפשר לציירו לברכה

אָבֵל בַּיּוֹם אֵין זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע רַק
בְּתַחֲלַת הַיּוֹם בְּעַת שְׁמַתְחִיל
לְהָאִיר הַיּוֹם, דְּהֵינּוּ עַד הַגֶּזֶן הַחֲמָה לְרַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ, וְלַחֲכָמִים יוֹתֵר קֶצֶת (ברכות ט),
הֵינּוּ שְׂאִין זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל יוֹם כִּי
אִם בְּכַנְיֶסְתּוֹ, שְׂאֵז נִכְנָס אוֹר יוֹם וּמִתְחִיל
לְהַצְטִיר לְמִטָּה - אֵז צָרִיכִין לְקָרוֹת
קְרִיאַת שְׁמַע, כְּדִי לְצַיֵּר הָאוֹר לְמַעַלָּה
בְּבַחֲיַנַּת בְּרָכָה קֹדֶם שְׂיִרֵד לְמִטָּה כַּנ"ל.
אָבֵל אַחַר כֶּף פְּשָׁפְכָר נִשְׁלַם אוֹר יוֹם
לִירֵד לְמִטָּה דְּהֵינּוּ אַחַר שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת -
שְׁפָכָר הָאִיר הַיּוֹם בְּשְׁלֵמוֹת - אֵז אֵין זְמַן
קְרִיאַת שְׁמַע כָּלָל, כִּי כָּבֵר נִצְטִיר הָאוֹר
לְמִטָּה וּמֵאֵי דְּהִהוּ הָרָה, וְעַל כֵּן כָּבֵר עֹבֵר
זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי עֵקֶר קְרִיאַת שְׁמַע
הוּא לְצַיֵּר הָאוֹר קֹדֶם שְׁנַגְמַר לִירֵד
וּלְהַצְטִיר לְמִטָּה, שְׁזָהוּ כָּל הַלִּילָה שְׂאֵז
הוּא בְּחִינַת חֲשָׁף - שְׁנַמְשָׁף מְבַחֲיַנַּת
קְמִיץ מִקֹּדֶם הַצִּיּוֹר כַּנ"ל, וְכֵן בְּכַנְיֶסְת
הַיּוֹם שְׂאֵז מִתְחִיל לְהָאִיר הַיּוֹם וְעֲדִין לֹא

הַחוּשׁךְ שֶׁבִּלְיָה - מַחֲמַת שֶׁהַאוֹר עֲדִיין בִּלִּי
צִיּוֹר, וְכַשְׁמַצְטִיר - מֵאִיר הַיּוֹם

וְעֵקֶר חֲשֻׁכַת לִילָה מִמָּשׁ - נִמְשָׁף
מְבַחֲיַנַּת הַחֲשָׁף הַזֶּה מְבַחֲיַנַּת
הָאוֹר שְׂאִין יְכוּלִין לְהַשְׁיֵגוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
קְמִיץ וְסִתִּים, כִּי עַל חֲשֻׁכַת לִילָה אָנוּ
מְבָרְכִין 'וּבוֹרָא חֲשָׁף' י"ב, כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁף
הַחֲשָׁף ב". הֵינּוּ כִּי הַלִּילָה קֹדְמָה לַיּוֹם
בְּסֻדֵּר הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בראשית א)
וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר, עַל כֵּן בְּכַנְיֶסְת
הַלִּילָה אֵז כְּשִׁמְתְּחִיל הָאוֹר וְהַשְׁפַּע הַשֶּׁיף
לְאוֹתוֹ הַיּוֹם לִירֵד מִמְּקוֹם שְׂיִוְרֵד - אֵז
הָאוֹר עֲדִין בְּלִי צִיּוֹר שְׂצָרִיף לְהַצְטִיר
בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַחֲמַת זֶה אֵין יְכוּלִין לְקַבְּלוֹ
וּלְרְאוֹתוֹ, וּמִזֶּה נִמְשָׁף חֲשֻׁכַת לִילָה. אָבֵל
בַּיּוֹם אֵז הוּא עֵקֶר כְּנִיסַת הַמַּחֲיִן, וְאֵז
נִצְטִיר הָאוֹר בְּבַחֲיַנַּת הַצִּיּוֹר שֶׁל הָאוֹר
הַשֶּׁיף לְזֶה הָעוֹלָם, וּמִזֶּה מֵאִיר הַיּוֹם.

זמן ק"ש כל הלילה, שזמן הציור הוא כל הלילה
נִמְצָא שֶׁחֲשֻׁכַת לִילָה הוּא עֲדִין בְּבַחֲיַנַּת :ספ
קֹדֶם הַצִּיּוֹר שֶׁל הָאוֹר שְׁזָה הוּא
בְּחִינַת קְמִיץ וְסִתִּים, וְעַל כֵּן זְמַן קְרִיאַת
שְׁמַע שֶׁל לִילָה - כָּל הַלִּילָה, כִּי עֵקֶר
קְרִיאַת שְׁמַע הוּא לְתַקֵּן כְּלֵי הַמַּחֲיִן לְצַיֵּר
הָאוֹר לְבְּרָכָה, וְזֶה נִמְשָׁף כָּל הַלִּילָה, כִּי

— ❖ הערות ❖ —

יא. שמדבר מעולם הבריאה שנקרא חושך כנ"ל, ואנו מברכין אותו על החושך של הלילה, הרי מבואר
כי החושך של הלילה הוא בבחינת החושך של עולם הבריאה, שהוא מחמת עומק המושג, היינו
שהאור עדיין לא נצטייר.

יב. עד כאן ביאר בדבריו, א. היצירה נקראת אור והבריאה נקראת חושך על שם עומק המושג. ב.
וביאור ענין החושך הוא שהאור שבבריאה הוא עדיין בבחינת קמץ כנגד עולם היצירה, כי זה עדיין

לקוטי ציור האור לברכה ע"י האמונה שבק"ש הלכות לה

אָבֵל עַל כָּל פְּנִימֵי כְּקוֹרָא בְּתוֹרָה לֹא
הַפְּסִיד, הִינּוּ שְׂאֵחַר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע
שְׂאֵז כְּבָר נְצֻטִיר הָאוֹר - אֵז כְּשֶׁקוֹרָא
אֵת שְׁמַע הוּא רַק כְּמוֹ קוֹרָא בְּתוֹרָה
מִמֶּשׁ, הִינּוּ כְּמוֹ מִי שְׁקוֹרָא וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה
שֵׁישׁ בְּזָה שְׁנֵי כַּחוֹת זְכָה נַעֲשֶׂה סֵם
חַיִּים לֹא זְכָה וְכוּ', כְּפִי מַה שְׂזוֹכָה לְצִיר
הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת הַפְּלִים שְׁלוֹ - כְּמוֹ כֵּן
נַעֲשֶׂה עֲכָשִׁיו עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע שְׁלֹא
בְּעוֹנְתָהּ שֶׁהוּא רַק כְּקוֹרָא בְּתוֹרָה,
שְׂצָרִיף זְכָה שְׂיֻצְטִיר הָאוֹר לְבִרְכָה.

ע"י ק"ש בזמנה מצייר האור לברכה, קודם
שמצטייר למטה

אָבֵל הַקוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּעוֹנְתָהּ -
מְרוֹיחַ הַרְבֵּה מְאֹד שְׂזוֹכָה לְצִיר
הָאוֹר לְמַעְלָה קִדְּם שְׂיִרְד לְמַטָּה, שְׁעַל
יְדֵי זֶה נְצֻטִיר הָאוֹר מְלַמְעָלָה בְּבַחֲינַת
בְּרָכָה, עַד שְׂאֵינן הַפְּלִים פְּגוּמִים שְׁל זֶה
הָעוֹלָם יְכוּלִים לְקַלְקְלוֹ פֶּנ"ל, שְׂזָהוּ יִסוּד
כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי עַל יְדֵי זֶה זוֹכָה
לְקַבֵּל תְּמִיד אוֹר הַתּוֹרָה בְּבַחֲינַת בְּרָכָה,
עַל יְדֵי שְׂכָבַר תְּקַן כְּלֵי הַמַּחֲזִין עַל יְדֵי
הַקְּרִיאַת שְׁמַע, עַל יְדֵי שְׂיִרְד הָאוֹר
מְלַמְעָלָה בְּבַחֲינַת בְּרָכָה פֶּנ"ל.

נְגַמֵר אוֹר הַיּוֹם בְּשִׁלְמוֹת, כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ
שְׂאוֹר יוֹם הוֹלֵף וְאוֹר עַד אֵיזָה שְׁעוֹת
עַל הַיּוֹם, כְּמוֹ שְׁפְתוֹב (מִשְׁלִי ד) 'וְאֵרַח
צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְה הוֹלֵף וְאוֹר' נַעַד נִכוּן
הַיּוֹם מִן וְכוּ', וְכָל אֱלוֹי הַשְׁעוֹת דְּהִינּוּ שְׁלֵשׁ
שְׁעוֹת שְׁהֵם זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע - אֵז עַדִּין
הָאוֹר שְׁל יוֹם יוֹרֵד וּמְצֻטִיר, עַל כֵּן אֵז
הוּא זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע עַדִּין לְצִיר הָאוֹר
לְמַעְלָה בְּבַחֲינַת בְּרָכָה קִדְּם שְׂנְצֻטִיר
לְגַמְרֵי לְמַטָּה, אָבֵל אַחַר כֵּן שְׂכָבַר נְגַמֵר
לְהֻצְטִיר לְמַטָּה - כְּבָר עֵבַר זְמַן קְרִיאַת
שְׁמַע, כִּי מֵאֵי דְהִנּוּ הָיָה כֶּנ"ל:

'הקורא מכאן ואילך כקורא בתורה' - שיש בה
סם חיים וסם מוות

ח וְזֶהוּ הַקוֹרָא מְכָאן וְאֵילֵף לֹא הַפְּסִיד
כְּאֵדָם הַקוֹרָא בְּתוֹרָה, הִינּוּ אֵף עַל
כִּי שְׂאֵינן לוֹ שְׂכָר קְרִיאַת שְׁמַע בְּעוֹנְתָהּ,
עַל כָּל פְּנִימֵי שְׂכָר עֹסֵק הַתּוֹרָה אֵינּוּ
מִפְּסִיד כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שם),
הִינּוּ אֵף עַל כִּי שְׁהַתְּקוֹן שְׁל קְרִיאַת
שְׁמַע כְּבָר עֵבַר, דְּהִינּוּ לְצִיר הָאוֹר
לְמַעְלָה קִדְּם שְׂיִרְד לְמַטָּה כְּדֵי שְׂיִהְיֶה
מְבֻטָּח שְׁהָאוֹר יֻצִיר בְּבַחֲינַת בְּרָכָה פֶּנ"ל,
שְׂזָה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע פֶּנ"ל,

❖ ציונים ומקורות ❖

מג. פירש רש"י: ואורח צדיקים כאור נוגה - שהולך ומאיר מעמוד השחר: עד נכון היום - עד חצות היום שהוא בירורו של יום.

❖ הערות ❖

לא הצטייר בכלי עולם היצירה, ולכן הוא בבחינת קמיץ וסתים בבחינת חושך שאינו מושג ואינו מצוייר אלינו. ג. ועל פי זה מבואר כי החושך שבליילה הוא גם מחמת שהאור הוא עדיין בבחינת קמיץ וסתים, ולא נצטייר בציור לפי העולם שלנו, וכמו שמבאר והולך.

ברכת יוצר בק"ש - שציור האור ע"י ק"ש
 וְעַל בֵּן קָבְעוּ בְרַכַּת יוֹצֵר הַמְּאֹרוֹת
 בְּקִרְיַאת שְׁמַע, כִּי עָקַר קְרִיַּאת
 שְׁמַע הוּא בְּחִינַת צִיּוֹר הָאֹר שְׁמֹשֶׁם כָּל
 הַמְּאֹרוֹת כַּנ"ל:

ק"ש של שחרית עד ג' שעות - לתקן הג'
 מוחין

ט וְעַל בֵּן זְמַן קְרִיַּאת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית
 נִמְשָׁף עַד שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת, כַּנֶּגֶד תְּלַת
 מַחֲזִין שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכּוֹלִים שֶׁבָּהֶם נִצְטַיֵּר
 הָאֹר כַּנ"ל, וְעַל בֵּן כְּשֶׁנִּמְשָׁף אֹר יוֹם
 לְהִצְטַיֵּר לְמַטָּה - נִמְשָׁף הַצִּיּוֹר שְׁלֹשׁ
 שָׁעוֹת כַּנֶּגֶד שְׁלֹשָׁה מַחֲזִין שֶׁעַל יָדָם
 הַצִּיּוֹר כַּנ"ל, וְעַל בֵּן כָּל אוֹתָן שְׁלֹשׁ
 שָׁעוֹת אֲזֵי הוּא זְמַן קְרִיַּאת שְׁמַע שֶׁל
 שַׁחֲרִית, כְּדֵי לְזַכּוֹת עַל יְדֵי הַקְּרִיַּאת
 שְׁמַע לְצִיּוֹר הָאֹר לְמַעְלָה בְּבְחִינַת בְּרַכָּה,
 כְּדֵי לְתַקֵּן עַל יְדֵי זֶה כָּלֵי הַמַּחֲזִין, עַד
 שְׁיִהְיֶה הָאֹר נִמְשָׁף וְנִצְטַיֵּר תָּמִיד
 בְּבְחִינַת בְּרַכָּה כַּנ"ל.

קדושה משולשת ביוצר - כנגד הג' מוחין
 וְזֶה בְּחִינַת קְדֻשָּׁה מְשֻׁלְּשֶׁת שְׁאוּמְרִים
 בְּבְרַכַּת יוֹצֵר אֹר, קְדֻשָּׁה מְשֻׁלְּשֶׁת
 הִיא כַּנֶּגֶד תְּלַת מַחֲזִין - חֲכָמָה בִּינָה דְעַת
 כִּידוּעַ כִּי הַמַּחַ נִקְרָא קְדֻשׁ, וְעַל יְדֵי
 קְדֻשָּׁה מְשֻׁלְּשֶׁת - מְקַדְּשִׁין הַתְּלַת מַחֲזִין
 שְׁיִהְיֶה בְּבְחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָא

א.ספ

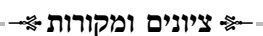
קְדֻשָּׁה, כִּי כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גֹדֵר
 עָרוּה - אֵתָּה מוֹצֵא קְדֻשָּׁה [ולכן תיקון
 הברית שהוא הגדר לערוה - נקרא קדושה]
 (ויקרא רבה פרק כה), וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְצִיּוֹר
 הָאֹר לְבְרַכָּה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיַּאת שְׁמַע
 כַּנ"ל.

ברוך כבוד ה' ממקומו בחי' כתר - שמשם
 ממשיכים את האור בבחי' ברכה

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוּמְרִים
 בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ', מְקוֹמוֹ
 דָּא כְּתִיר פִּידוּעַ וְכַמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל
 בְּהַתּוֹרָה אֲמַצְעִיתָא דְעָלְמָא וְכוּ' (בסימן
 כד), כִּי אֲנוּ מִמְּשִׁיכִין הָאֹר מְשַׁרְשׁוּ
 הָעֲלִיּוֹן מִמְּקוֹם שֶׁהוּא קָמִיץ וְסִתִּים
 [שהוא בחינת כתר], וְלְצִיּוֹר שֶׁם מְיָד
 בְּבְחִינַת בְּרַכָּה - בְּשֹׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת הַצִּיּוֹר
 שֶׁצָּרִיכִין לְצִיּוֹר עַל יְדֵי הַשְּׁלֵשָׁה מַחֲזִין,
 שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת כַּנ"ל.

באצילות הוא אור פשוט, ועיקר הציור הוא
 בג' עולמות בי"ע

כִּי עָקַר הַצִּיּוֹר בְּשֹׁלֵשָׁה הַעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם
 בְּרִיָּאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה, כִּי אֲצִילוֹת -
 שֶׁם עָקַר בְּחִינַת קָמִיץ וְסִתִּים, וְשֶׁם נֶאֱמַר
 'לֹא יִגּוֹרְךָ רָע', כִּי אֵין לְהַקְלִפוֹת אַחֲזִיָּה
 שֶׁם כָּלֵל, כִּי שֶׁם כָּלֵל אֲלֻקוֹת גְּמוּר, כִּי
 'תִּפְּזֵן אִיהוּ וְגַרְמוֹי חַד בְּהוֹן' וְכוּ'
 כִּידוּעַ כ"ז, וְעַל בֵּן אֵין שִׁיף שֶׁם צִיּוֹר הָאֹר

ראשונות של היום שהם זמן קריאת שמע, כי בהם נצטרך האור, כי הם שלש שעות פנגד כל השלש בחינות הנ"ל. וגם למטה צריכין שיצטרך האור בשלשה בחינות שהם מקום וציור זמן, פמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סימן סו) וצל בן הם שלש שעות פנ"ל. וזהו שאנו מבקשין בהושענות הושענא שלש שעות, שלש שעות דיקא, כי בהם צריכין ישועה גדולה כדי לציר האור לברכה פנ"ל:

השי"ת עוסק בתורה בג' שעות ראשונות כדי לצייר אור התורה לברכה
 י וזה בחינת עסק התורה של השם יתברך שהוא עוסק בתורה בשלש שעות הראשונות של היום כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בעבודה זרה דף ד), ולכאורה תמוה הענין מאד איך שיף אצלו יתברך עסק התורה, הלא כל התורה מאתו תצא, והוא יתברך יודע כל התורה בידיעה אחת פרגע אחת.

לפי הפלי כלל, רק כשמתחיל האור לירד לבריאה יצירה עשיה - שם מצטרף האור, כי עקר התחלת הציור הוא מבריאה, שהיא בחינת 'בינה דמקננא בכרסיא' מה שהיא בריאה פידוע, ובינה היא בחינת נקדת צירי פידוע ושהצירי הוא הציור של האור.

אבל אף על פי שהאור הוא בבחינת ציור בעולם הבריאה, אף על פי כן פנגד עולם היצירה הוא בבחינת קמיץ וסתיים, בחינת חשף - שאין בו שום תפיסה שזהו בחינת 'ובורא חשף' פנ"ל (אות ז). וכשיורד ליצירה - שם מצטרף יותר בבחינת אור, עד שיורד וקא למטה בעולם העשיה ששם גמר הציור, נמצא שעקר הציור הוא בשלשה עולמות בריאה יצירה עשיה, כי הציור הוא בשלשה בחינות, בחינת אור מים רקיע פידוע.

ג' שעות כנגד הג' בחי' הנ"ל
 וכנגד כל זה הם בחינת השלש שעות

❖ ציונים ומקורות ❖

בהון, מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריאה, דלאו אינון וחייהון חד, לאו אינון וגרמיהון חד. ע"כ. וע"ע בע"ח שער מז פ"ב.

מה. תיקוני זוהר תיקון ו, כג: דשכינתא דאימא עלאה מקננא בכורסייא.

מו. זוהר תרומה קסז. ובליקוטי מוהר"ן סי' לז: והשפע מכונה בשם א"מ"ר, כי מתחילה היא אור, ואח"כ נעשה מים, ואח"כ רקיע.

מז. ז"ל: כי בכל דבר שבעולם יש ג' בחינות שהם מקום וציור וזמן וכו'. כגון כשאדם רוצה לבנות בית, צריך לחשוב באיזה מקום לבנותו, ובאיזה זמן, ובאיזה ציור יהיה נבנה הבית, וכן בכל דבר שבעולם. וכן אחר כך בסוף המעשה, דהיינו כשעושה את הדבר, יש גם כן ג' בחינות הנ"ל, שהם מקום וציור וזמן.

אף כל זה הוא בחינה הנ"ל, כי מצד רחמיו המרבים על ישראל - על פן הוא יתברך בעצמו עוסק בתורה שלש שעות, כדי להמשיך אור התורה בבחינת ציור לטובה ולברכה מלמעלה קדם שיירד למטה, וזהו בחינת עסק התורה של השם יתברך, כמו שלמטה צריכים לעסק בתורה כדי לברר הדין וההלכה, פי מקדם הברור - עדין האור התורה קמיין וסתים ממנו, וכפי מה שזוכה לברר הדין - בן מציר האור לפי בחינתו, כמו פן השם יתברך בעצמו בכיכול עוסק בתורה לטובת ישראל - לברר ולציר אור העליון מאד שהוא בחינת קמיין וסתים מכל העולמות, והקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה שלש שעות ומציר האור לברכה.

הציור הוא דוקא במשך זמן, ובג' שעות ראשונות שאז מציירין את האור לברכה ועל פן צריך משך זמן דיקא, פי הציור הוא בזמן דוקא, פי למעלה מהזמן אין משיגין הציור. ועל פן נמשך הזמן שלש שעות ראשונות דיקא, פי אלו השלש שעות ראשונות של היום - הם זמן קריאת שמע שבהם מצירין ישראל האור לברכה למעלה קדם שיירד למטה על ידי מצות קריאת שמע בעונתה פנ"ל, ועל פן גם הקדוש ברוך הוא יושב אז ועוסק בתורה, כדי לציר האור לברכה

ולטובה קדם שיירד למטה, כדי שיהיה בנקל להם לישראל לציר האור לברכה גם פשיירד למטה.

ע"י ציור האור שלא כראוי - נעשים מהתורה עצות רעות

וזו בחינת 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו', פי אם בתורת ה' תפצו, ובתורתו יהגה יומם ולילה, הינו 'אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים' שהם מצירין האור שלמעלה להפך, שמשם נמשכין עצות רעות של רשעים והדרך של החטאים וכו', פי זהו בחינת 'לא זכה נעשית לו סם מות', בחינת (הושע יד) 'ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יפלו בהם', וצריכין לשמר מזה מאד לכלי לילך בדרך עצתם שמהפכין האמת ופוגמין באור התורה על ידי כליהם הרעים והפגומים, שעל ידי זה נתהפך להם אור התורה לעצות רעות, בחינת 'עצת רשעים', פי 'לא זכה' וכו' פנ"ל.

שכל מגמתו תהיה לעשות את תורתו מתורת ה' - שהשי"ת ציירה לברכה וזהו 'פי אם בתורת ה' תפצו ובתורתו' וכו', שצריך האדם שיהיה כל תפצו ומגמת נפשו לזכות לתורת ה' - שיצטר האור לטובה ולברכה כפי האמת כרצונו יתברך באמת, שזהו בחינת תורת ה' - מה שהשם יתברך

קסא:

בם' מט, שְׁזָהוּ בְּחִינַת 'וְשִׁמְתָם' - זְכָה נַעֲשִׂית לֹו סַם חַיִּים וְכוּ', שְׁזָהוּ בְּחִינָה הַנַּ"ל - כְּפִי מַה שְׁמַצִּיר הָאוֹר, כְּפִי מַה שְׁזוֹכָה לְתַקֵּן כְּלֵי הַמַּחֲיִן שְׁלוֹו עַל יְדֵי אֲמוּנָה וְתַקּוּן הַבְּרִית כַּנַּ"ל.

והאר עינינו - שנזכה לאור התורה לברכה ע"י תיקון העינים - כנגד הע' אומות

זָהוּ שְׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁין קֹדֶם קְרִיאַת שְׁמַע וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ - שְׁנִזְכָּה שְׂיֵאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתוֹ, שְׁנִזְכָּה לְכוּן הָאֲמַת תְּמִיד לְהוֹצִיא מִכָּל לְמוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עֲצוֹת וְדַרְכִּים יִשְׂרָיִם לְעַבְדוּתוֹ וְתַבְרָךְ, וְלֹא יִצְטִיֵר אֹור הַתּוֹרָה אֲצֻלְנוּ לְהַפְּךָ חֵס וְשְׁלוֹם בְּבְחִינַת 'לֹא זָכָה וְכוּ'. וְזָהוּ וְהָאֵר עֵינֵינוּ, עֵינֵינוּ דִּיקָא, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּתַקּוּן הָעֵינַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵין [-שבעים] פָּנִים לְתוֹרָה שְׁזוֹכִין כְּפִי מַה שְׁמַשְׁבְּרִין תַּאֲנוֹת גִּיאוֹף הַתְּלוּי בְּעֵינַיִם, שֶׁהִיא תַּאֲנוֹה רָעָה שְׁכוֹלֵל הָרַע שֶׁל כָּל הָעֵין אֲמִין כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, וְעַל כֵּן עֵקֶר הַבְּקָשָׁה שְׁנִזְכָּה לְתַקּוּן הָעֵינַיִם - לְשַׁבֵּר תַּאֲנוֹה הַנַּ"ל וְלִזְכּוֹת לְעֵין פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, בְּחִינַת וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ כַּנַּ"ל.

בְּעֲצָמוּ עוֹסֵק בְּתוֹרָה וּמַצִּיר הָאוֹר לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. וְזָהוּ 'וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה' - בְּתַחֲלָה הִיא תּוֹרַת ה' וְאַחַר כֵּן נַעֲשִׂית תּוֹרַתוֹ מִחַ כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קְרוֹשִׁין לֵב), דְּהֵינּוּ שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה תּוֹרַתוֹ מִתּוֹרַת ה', דְּהֵינּוּ שְׁאֶפְלוּ כְּשֶׁנַּעֲשִׂית תּוֹרַתוֹ דְּהֵינּוּ כְּשֶׁהוּא מַצִּיר הָאוֹר לְמַטָּה - יִהְיֶה תּוֹרַתוֹ נַעֲשִׂית מִתּוֹרַת ה', שְׂיִהְיֶה הַצִּיּוֹר שֶׁל תּוֹרַת ה' שְׁהוּא בְּחִינַת עוֹסֵק הַתּוֹרָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוּ, שֶׁהוּא יְתַבְרָךְ בְּעֲצָמוּ מַצִּיר הָאוֹר בּוֹדָאי לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה כַּנַּ"ל.

ע"י ציור האור לברכה - יצליח בוודאי

וְזָהוּ שְׁסִיִּם 'וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל וְכוּ' וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ, כִּי יִזְכָּה שְׂיִצְטִיֵר הָאוֹר תְּמִיד לִבְרָכָה, וְעַל כֵּן 'כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ' בּוֹדָאי.

דרך הרשעים תאבד - שלא תיקנו הכלים כראוי

'לֹא כֵן הִרְשָׁעִים' וְכוּ', כִּי הֵם מַצִּירִין הָאוֹר לְהַפְּךָ וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְזָהוּ 'כִּי יוֹדַע ה' דְּרָךְ צַדִּיקִים וְדַרְךָ רָשָׁעִים תֵּאבֹד', דְּרָךְ דִּיקָא, בְּחִינַת 'יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה' וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ

❖ ציונים ומקורות ❖

מח. פירש רש"י: ובתורתו יהגה - כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה, בתחילה היא נקראת תורת השם, ומשלמדה וגרסה היא נקראת תורתו.

מט. עיין לעיל בסוף הל' ברכת התורה שביאר שם שעל ידי שממשיכים אור התורה לברכה אזי זוכים לילך בתורה.

כמו ש'אמרו רבותינו ז"ל (תענית ח), ש'על ידי זה נצטרך האור לברכה, בחינת [מה שקוראים לזה] 'גשמי ברכה', 'בחינת ותן טל ומטר לברכה'.

הזכרת הגשמים - להמשיך השפע בבחי' קמיץ וסתים, ובקשת הגשמים בשביל לצייר האור לטובה

וזה בחינת הזכרת גשמים ושאלת גשמים, וביין ההזכרה והשאלה נמשך המשך זמן, פי מתחילין לזכור הגשמים בשמיני עצרת, והשאלה נבחוץ לארץ] היא ששים יום אחר התקופה, פי בתחלה מזכירין הגשמים לזכור ואין מבקשין עליהם, ואז ממשיכין אור השפע של בחינת הגשמים בבחינת קמיץ וסתים, שזהו בחינת הזכרה - ש'מזכירין רק גבורותיו שהוא יתברך ^{סב} יכול להוריד גשמים, אבל אין מצירין עדין האור שיוכל לירד למטה, פי אין מבקשין עדין עליהם ש'ירדו ויצטירו עד השאלה שאז מבקשין ש'ירדו הגשמים, דהינו ש'יצטרך האור למטה בבחינת 'גשמי ברכה', בחינת 'ותן טל ומטר לברכה'. ועל כן נמשך זמן בין ההזכרה והשאלה, פי ציור האור צריך המשך זמן כנ"ל, וזה בחינת ששים יום אחר התקופה שאז השאלה - כנגד ששים אותיות שבברכת פהנים, ש'על ידי זה נצטרך האור לברכה כדלקמן (סוף אות יב):

'כי הם חיינו' - שנזכה לקבל התורה בבחי' חיים

וזה שאומרים קדם קריאת שמע של ערבית ונשמח בדברי תורתך וכו' פי הם חיינו וכו', חיינו דיקא, בחינת 'פי היא חייך' וכו', הינו שאנו רוצים לקבל התורה בבחינת חיים, בבחינת 'זכה נעשית לו סם חיים', ולא להפך חס ושלום, פי אנו עוסקים עכשיו לומר קריאת שמע וליחד שמך ולכלל באחדותך, ש'על ידי זה נזכה ש'יצטרך האור למעלה בבחינת ברכה וחיים וכו' כנ"ל, עד שנזכה לקבלו גם למטה בבחינת ברכה, בבחינת 'זכה נעשית לו סם חיים' כנ"ל:

גשמי ברכה - ע"י ציור האור לטובה שע"י האמונה

יא וזה בחינת 'ותן טל ומטר לברכה', שזה זוכין על ידי אמונה על ידי קריאת שמע, כמו שכתוב בקריאת שמע 'השמרו לכם וכו' וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וכו' ועצר את השמים ולא יהיה מטר' וכו', הינו כשפוגמין באמונה - אין מצירין האור לברכה, ומשם נמשכין כל הקלות חס ושלום שנתקלה האדמה בעבור האדם שפגם באמונה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין לח), ואז נעצר המטר, פי אין הגשמים יורדין אלא בזכות האמונה

מהדברים שהתבארו עד כה:

על ידי הפסוקים שמע וברוך שם - מבטלים הרהורי ניאוף * האור נמשך מלמעלה כשהוא אור פשוט, והוא מצטייר לטוב ולהיפך ח"ו - כפי תיקון כלי המוחין של כל אחד * בלעם רצה להמשיך האור לקללה, והשי"ת צייר את האור לברכה עוד בשעת לקיחתו, קודם שירד לכליו של בלעם

א. כשהאור עדיין בבחינת אור פשוט - קמיץ וסתים, אזי הוא בבחינת חושך, ומזה נמשך החושך של הלילה, שאז צריך לצייר האור לברכה.

ב. בבוקר אפשר לצייר את האור שנמשך ביום עד ג' שעות - שאז נשלם אור היום.

ג. הקורא קריאת שמע בעונתה זוכה לצייר האור לברכה. אבל אחר ג' שעות הוא כקורא בתורה - שהאור מצטייר לפי כליו.

ד. ברכת המאורות שייכת לקריאת שמע, שעל ידה מציירין האור לברכה.

ה. זמן קריאת שמע הוא עד ג' שעות כנגד ג' מוחין שצריכים להתתקן. וזה ענין הקדושה המשולשת שאומרים בברכת המאורות. וכל זה כנגד הג' עולמות - בריאה יצירה עשיה, שבהם הוא עיקר הציור שנמשך מעולם האצילות ששם האור קמיץ וסתים.

ו. הקב"ה עוסק בתורה בג' שעות ראשונות של היום - כדי לצייר את אור התורה לברכה קודם שיורד למטה, שעל ידי זה יזכו ישראל לצייר את האור בנקל למטה.

ז. צריך שתהיה כל מגמת האדם שיזכה לצייר האור לברכה כפי רצון השי"ת באמת. ועל ידי זה יצליח ולא יכשל.

ח. על ידי ציור האור לברכה, זוכים להמשיך את גשמים והשפע מלמעלה כראוי. ולכן בתחלה רק מזכירים את הגשמים, כדי לצייר בתחילה את האור לברכה, ורק אחר כך מבקשים על הגשמים שירדו.

ציור האור לברכה ע"י ביהמ"ק והצדיקים

בּוֹדַאי מְצִירִים אור התורה להפוך על ידי פתיבתם והעֲתֶקְתָּם, שְׁמֹנֶה נְמֻשָּׁף כֹּל הָאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְפִּירוֹת שֶׁל הַמְחַקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים שֶׁמְהַפְכִים דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמְהַפְכִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה לְאֲפִיקוֹרְסוֹת וּכְפִירוֹת שֶׁלָּהֶם רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

חז"ל ציירו אור התורה שבכתב לטובה, והאפיקורסים אינם חפצים בזה

וְעַל כֵּן הֵם רוֹצִים לְחַנֵּף אֶת הַבְּנִים בְּלִמּוּד מִקְרָא לְבַד בְּלִי פְרוּשׁ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁבַּגְּמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְאֲגָדוֹת, כִּי הֵם רוֹצִים לְצִיר חֵס וְשְׁלוֹם אור התורה כְּפִי כְּלִיָּהֶם הַרְעוֹת, כְּפִי מַחִיָּהֶם הַפְּגוּמִים וְהַמְקַלְקְלִים מְאֹד מְאֹד עַל יְדֵי רְבוּי תַּאֲוֹת נְאוּף שֶׁהֵם מְשַׁקְעִים בָּהּ מְאֹד כְּמַפְרָסִם וְכֹאֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים בְּעֵצָמָם, וְעַל כֵּן אֵינָם רוֹצִים שִׁיעֲסֻקוּ בְּגִיָּהֶם בַּגְּמְרָא וּמְדַרְשִׁים שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ ז"ל - שֶׁכָּבֵר הַתַּחֲבִילוֹ לְצִיר אור התורה קָצַת וּלְפָרְשָׁה לְטוֹבָה.

הכהנים בעבודתם - מציירים את האור לברכה וְזֶה בְּחִינַת חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ כֹהֲנִים עוֹסְקִים בְּעַבּוֹדָתָם וְעַל יְדֵי זֶה הָיוּ מְמַשִּׁיכִין כֹּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת, כִּי הָיוּ מְצִירִים

הסתלקות עזרא הסופר שהיה מצייר האותיות לברכה

יב וְזֶהוּ בְּחִינַת עֲשָׂרָה בְּטַבַּת בְּחִינַת הַשְּׁלֹשׁ צְרוֹת שֶׁאָרְעוּ בְּטַבַּת שְׁחוּשָׁב שֶׁם בְּהַסְלִיחוֹת - שְׁמַת עֲזָרָא הַסּוֹפֵר, וְנִכְתְּבָה הַתּוֹרָה יוֹנִית בִּימֵי תַלְמֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַתַּחֲבִיל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי כָּלֵם הֵם בְּחִינָה אַחַת בְּחִינַת פָּגָם הַנ"ל הֵינּוּ שֶׁקְשָׁה לְצִיר הָאור לְבָרְכָה מִחֲמַת הַשְּׁלֹשׁ צְרוֹת הַנ"ל, כִּי מַת עֲזָרָא הַסּוֹפֵר שֶׁהִיָּה כּוֹתֵב סֵפֶר תּוֹרָה, וְהוּא לְגַדֵּל קַדְשָׁתוֹ הִיָּה כּוֹתֵב הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּקַדְשָׁה גְדוּלָּה וְהִיָּה מְצִיר הָאור לְבָרְכָה בּוֹדַאי, וְעַכְשָׁיו מִי יָקוּם בְּעַדְנוּ וְאֵיךְ מוֹצֵאִין סוֹפֵר כְּזֶה שִׁיכְתֹּב וַיִּצִיר לָנוּ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּבְחִינַת בְּרָכָה - עַד שֶׁכָּל הָעוֹסְקִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה פְּזֹאת יֵאִיר עֵינֵיהֶם בְּהַתּוֹרָה, וּבְנִקְל יִצִּירוּ הָאור לְבָרְכָה, כִּי כָּבֵר נְצֻטִיר לְטוֹבָה עַל יְדֵי הַסּוֹפֵר הַקְּהוֹן.

נכתבה התורה יונית - ציור האור לקללה ר"ל וְלֹא דִי שֶׁאֲבַדְנוּ סוֹפֵר כְּזֶה שֶׁהוּא עֲזָרָא הַסּוֹפֵר שֶׁהִיָּה מְצִיר בְּכַתִּיבְתוֹ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה לְבָרְכָה, אֵף גַּם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִכְתְּבָה הַתּוֹרָה יוֹנִית, שֶׁהוּא הַהִפּוּךְ מִמַּשׁ מְכַתִּיבַת סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל עֲזָרָא הַסּוֹפֵר מֵהִפּוּךְ אֶל הַפּוּךְ, כִּי הֵם

צריך להתקרב לצדיק הגדול ביותר
יג וְזֶה בְּחִינַת קְרִיבָנוּת שְׂאוּמְרִים קָדָם
 הַתְּפִלָּה וְאִזּוֹ אוּמְרִים קְרִיאת שְׁמַע^כ.
 וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁצָרִיכִין לְרְאוּת
 וְלִהְשָׁתַדֵּל לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר
 מְאֹד, וְכָל מַה שֶּׁהוּא חוֹלֵה בְּנַפְשׁוֹ וּפְגוּם
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר - הוּא צָרִיךְ צַדִּיק גָּדוֹל יוֹתֵר
 שְׂיֻכַּל לְתַקֵּן גַּם נַפְשׁוֹ הַפְּגוּמָה מְאֹד,
 כְּמַבְאָר מְזֵה בְּהַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַפִּינָא^כ
 (בסימן ל).

האור לברכה, כי הכהנים הם מבחינת
 קמץ, בחינת 'וקמץ הכהן', ויש להם
 פת על ידי עבודתם להמשיך האור
 מבחינת קמץ לצירי - לצירו בבחינת
 ברכה, שזהו בחינת ברפת כהנים
 שמשרה התורה להם לברך את ישראל,
 כי הם יכולים להמשיך האור מקמץ
 לצירי - לצירו לברכה כנ"ל, וכמבאר
 מזה לעיל בהלכות ברפת התורה
 ובהלכות פסח^כ (הל' ה) ע"ן שם:

❖ ציונים ומקורות ❖

ג. עיין פרדס רמונים (שער יט פ"ד): קמץ מלשון העלם, מלשון (ויקרא ה, יב) 'וקמץ הכהן',
 והכוונה כי כמו הקומץ שהאדם סותמו - אין מי שידע מה שבתוכו, כן כתר עליון הוא קמוץ
 וסתום ואין מי שמשגיח מה שבתוכו.

נא. ז"ל (בהל' פסח ה, ו): כי הכהן יכול להמשיך האור הפשוט הבא מלמעלה, שהוא בחינת
 קמץ וסתים, בחינת וקמץ הכהן, ולציריו לברכה, כי הכהנים בבחינת שמירת הברית, שעל ידי
 זה הכלי בשלמות, כמו שכתוב 'ובריתך ינצורו', וכמו שכתוב 'ברית כהונת עולם'. וזה בחינת
 ברכת כהנים אצל שים שלום, כי הכהנים שהם בבחינת 'וקמץ הכהן' - הם ממשיכין האור הבא
 מלמעלה, שהוא קמץ וסתים, ומצירין אותו לברכה על ידי ברכת כהנים. והעקר הוא על ידי
 הכלי שלהם שהוא בשלמות, מחמת שהם בבחינת שמירת הברית כנ"ל, כי אצל הכהנים יש מצוות
 בקדושת הברית יותר מישראל, כמו שכתוב, 'קדושים יהיו אשה זונה וכו' לא יקחו' וכו'.

נב. ומתבאר לקמן אות יד.

נג. ז"ל: וכל מה שהוא קטן ביותר, ומרוחק ביותר מהשם יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר.
 כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדריגה קטנה מאוד, דהיינו במצרים, שהיו משוקעים במ"ט
 שערי טומאה - היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאוד, דהיינו משה רבינו עליו השלום.
 כי כל מה שהוא קטן ומרוחק ביותר - צריך מלמד גדול ביותר, שיהיה אומן כזה, שיוכל להלביש
 שכל עליון כזה, דהיינו השגתו יתברך שמו, לקטן ומרוחק כמותו, כי כל מה שהחולה נחלה
 ביותר, צריך רופא גדול ביותר.

על כן אין להאדם לומר די לי אם אהיה מקורב אצל איש נכבד וירא ה', אף שאינו מופלג במעלה,
 כי הלאי שאהיה מקודם כמוהו. אל יאמר כן, כי אדרבא, כפי מה שידע אינש בנפשיה גודל
 פחיתותו וגודל ריחוקו שנרחק מאוד מהשם יתברך, כל אחד ואחד כפי מה שידוע בנפשו, וכמו
 כן כל מה שידוע בעצמו שהוא מרוחק ביותר, צריך לבקש לנפשו רופא גדול מאוד מאוד הגדול
 במעלה ביותר, דהיינו שיחזיר ויבקש תמיד לזכות להתקרב להרבי הגדול מאוד מאוד כנ"ל. כי
 כל מה שהוא קטן ביותר, צריך מלמד גדול ביותר כנ"ל.

למעלה למעלה במקום שאין יד שכל
אנושי מגיע לשם - זה הצדיק יכול
לציר האור גם למעלה למעלה במקום
שאין יד הקלפות והסטרא אחרא
שולטין שם, ואזי יכול להמשיך האור
מתקן ומציר לטובה למטה - עד שלא
יוכלו פגם פליהם לקלקל האור ולצירו
להפך, אדרבה, זה האור המתקן והמציר
לטובה - יתקן ויזכך פליהם, כי יזכו
על ידי האור הזה לתקון הברית שהוא
בחינת תקון הכלים של האור שהם
בחינת המחין פנ"ל. והעקר אם יזכו
להאמין בו באמונה שלמה, שעל ידי
זה הם נכללין בו ומקבלים ממנו האור
כפי מה שצירו הוא למעלה עד למטה
למטה לטובה ולברכה.

הצדיק יכול לצייר האור שהוא אצלינו בחי
קמיץ וסתים

כי כבר מבאר לעיל (אות ט) קצת שמה
שהוא בחינת קמיץ וסתים למטה -
למעלה במדרגה הגבוהה יותר הוא
בבחינת צירי בבחינת ציור וכו' פנ"ל,
ועל כן הצדיק שהוא גבוה מאד במדרגה
גבוהה מאד - הוא יכול לצייר כל האורות
שלמעלה במקומותיהם העליונים,
שנחשבים אצלנו לבחינת קמיץ וסתים,
כי מדרגתו גבוהה מאד.

הצדיק צריך תחבולות רבות להמשיך אור
התורה, שגם הפגומים יבינו איך לצאת
מהחושך

הינו על פי המבאר למעלה (אות ג)
כי הצדיק צריך אמנות גדולה
וחכמה יתרה לתקן נפשות הפגומים,
כי אי אפשר לומר להם תורה בפשיטות
כפי מה שהם צריכים - מחמת שפליהם
פגומים מאד, וכל מה שיאמר להם -
יהיה נפגם ונתקלקל אצלם על ידי
פליהם הפגומים על ידי פגם הברית
שלחם, כי אין יכולין לתפס דבוריו של
הצדיק כי אם כפי תקון הברית שהוא
תקון המחין, שהם הכלים לתפס ולקבל
אור התורה והאמת של הצדיק, ומאחר
שפליהם פגומים מאד - אם כן מאין
יבא עזרם, על כן צריך הצדיק
לתחבולות רבות מאד להמשיך אור
התורה והעצות הקדושות בדרך נפלא
ונורא מאד עד שיגיע לאזנם, עד שיבינו
פשיטות העצה באמת לאמתו איך לצאת
מאפלה לאורה".

קסב:

הצדיק יכול לצייר את האור במקום שאין
הסט"א שולטים שם - ולהמשיכו לטובה,
ועי"ז מתתקנים כלי המוחין
וכל זה הוא בחינה הנ"ל, הינו שהצדיק
בגדל קדשתו ותקף מעלתו הרמה

אם יהיה נמשך האור שקמיץ וסתיים
מבריאה ליצירה כדי שיצטרך ביצירה
כנהוג תמיד - לא היה אפשר לו לקבל
שום עצה ולשוב אל ה', כי כשיצטרך
לציר האור ביצירה - יצטרך להפוך חס
ושלום על ידי הסטרא אחרא והקלפות
שגרים להתאחו שם, על פן בהכרח
שיתקרב לצדיק גדול כזה שיש לו כח
לעלות לעולם הבריאה שגבוה יותר
ולציר שם האור לטובה ולברכה,
ולחמשיך זה האור בבחינת ציור לברכה
עד מקומו שנפל לשם על ידי חטאו -
באפן שלא יגעו בו ידי זרים שהם
הקלפות והסטרא אחרא הנאחזין בו,
כדי שלא יוכלו להפוך דעתו מן האמת
- שלא יוכלו לציר האור להפוך חס
ושלום.

יש שפגמו כ"כ עד שצריכים צדיק שיכול
לעלות עד א"ס - לצייר האור ולהמשיכו
מצוייר בעצות טובות

וכן כשפוגם יותר ופוגם בעולם גבוה
יותר - הוא צריך צדיק גדול וגבוה
יותר שיוכל לעלות לעולם גבוה עוד
יותר ויותר לציר שם האור לברכה,
ולהורידו למטה למטה יותר למקום
שנפל לשם חס ושלום, וכן להלך חס
ושלום, עד שיש שנפלו כל כך ופגמו
כל כך עד שפגמו בכל העולמות
שלמעלה עד למעלה למעלה עד אור
העליון שהוא בחינת קמיץ וסתיים ממש,
ששם עקר בחינת קמיץ, כי הוא קמיץ

כשפגום ביותר - צריך צדיק גדול ביותר שיציר
האור יותר למעלה ולהמשיכו לברכה

ועל פן כל מה שהוא פגום יותר - הוא
צריך צדיק גדול ביותר שיצטרך
בתקון נפשו, הינו שצריך צדיק גדול
ביותר שיוכל לציר האור למעלה
למעלה יותר, ולהמשיכו בבחינת ציור
ותקון לטובה למטה למטה יותר, ולא
יוכלו לגע בו ידי זרים.

ע"י החטא - האדם יורד למטה ופוגם בעולמות
שלמעלה כפי חטאו

כי האדם על ידי חטאו הוא יורד למטה
ופוגם למעלה - שמסלק האור
מהעולמות השכימים לשרש נשמתו,
והכל כפי הפגם - פן יורד למטה למטה
וכן פוגם למעלה למעלה, למשל כשחס
ושלום פוגם בעברה אחת, אזי כפי
הפגם פן מסלק האור מאיזה עולם, כגון
שיש שאינו פוגם בחטאו כי אם בעולם
היצירה, ואז גם ירדתו למטה אינו
ירידה גדולה כל כך, וכשחס ושלום
פוגם יותר - אזי מגיע הפגם חס ושלום
בעולם גבוה יותר וגורם אחיזת הקלפות
וסטרא אחרא גם שם, ואזי ירדתו גם
פן עמקה יותר חס ושלום, וכן להלך
חס ושלום.

הפוגם ביצירה, צריך צדיק שיכול לעלות
לבריאה - לציירו ולהמשיכו לטובה

נמצא זה שפגם בעולם היצירה וגרם
אחיזת הסטרא אחרא שם - אזי

וְסָתִים מְכַל הָעוֹלָמוֹת שְׁלֹמְעֵלָה, וְכַשְׁפָּגְמוֹ כֹּל כָּף - גַּם יְרִידַתְם עִמָּךְהָ מְאֹד מְאֹד, עַד שִׁישׁ שֶׁנִּפְּלוּ לְשֹׂאוֹל תַּחֲתֵיּוֹת וּמִתַּחֲתֵיּוֹ רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאִז אֵי אֶפְשָׁר לְתַקְנָם כִּי אִם עַל יְדֵי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד - שְׂיִכּוֹל לְעֲלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַד אֵין סוּף וְלִירֵד עַד אֵין תַּכְלִית, וְהוּא יְכוֹל לְצַיֵּר הָאוֹר גַּם לְמַעְלָה מְעֵלָה, כִּי הוּא מִמְּשִׁיף הָאוֹר מִבְּחִינַת הַקְּמִץ הָעֲלִיּוֹן שְׂאֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתֹר עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַסְּפִירוֹת, וּמִשָּׁם הוּא מִמְּשִׁיף הָאוֹר וּמְצַיְרוֹ שָׁם בְּבְחִינַת בְּרָכָה, כִּי בְּגִדְל כַּחוֹ וְחֻכְמָתוֹ

יֵשׁ לוֹ כַּח לְצַיֵּר הָאוֹר גַּם שָׁם, וְהוּא קָסֵי מִמְּשִׁיף הָאוֹר בְּגִדְל כַּחוֹ דְּרָף כֹּל הָעוֹלָמוֹת וּמְצַיְרוֹ בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם לְטוֹבָה וְלְבְרָכָה, עַד שֶׁמִּמְּשִׁיף עֲצוֹת טוֹבוֹת - בְּחִינַת אוֹר מְצַיֵּר לְבְרָכָה - לְמַטָּה לְמַטָּה, עַד שֶׁמִּגִּיעַ הָאָרֶה וְתַקּוֹן אֶפְלוֹ לְאֵלוֹ הַנִּפְשׁוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְמַטָּה לְמַטָּה מְאֹד לְמָקוֹם שֶׁהֵם שָׁם, כִּי כֹל מֵה שֶׁהַצַּדִּיק עוֹלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר וּמְצַיֵּר הָאוֹר לְמַעְלָה יוֹתֵר - הוּא יְכוֹל לְהַמְשִׁיכוֹ לְמַטָּה לְמַטָּה יוֹתֵר, כַּמּוּבָן כֹּל זֶה בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל^ה, וְעַל כֵּן כֹּל מֵה שֶׁהוּא חוֹלָה בְּנַפְשׁוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר - הוּא צָרִיף רַבִּי גְדוֹל שֶׁהוּא צַדִּיק גְדוֹל בְּיוֹתֵר כַּנֵּל :

❖ ציונים ומקורות ❖

נה. עיין ליקו"ה הל' תפילין הל' ה, ט: כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר, כמבואר במקום אחר (סימן ל), כי מחמת עוצם כוחם והשגתם של אלו הצדיקים הנ"ל שהתחילו בכל פעם מחדש והשיגו בכל פעם יותר ויותר גדולת חסדי ה', איך הוא יתברך חושב מחשבות בכל עת לבל ידח ממנו נדח וכו', על ידי זה יש להם כח להמשיך חיות והתחזקות חדש לכל הנופלים לחזקם ולעוררם בכל פעם שלא יפלו משום דבר לעולם, רק יאריכו אפם ורוחם על הכל ויאמינו בה' ובכח הצדיקים אמתיים, כי לא אפסו חסדיו לעולם, ויתחזקו להתחיל להתקרב להשם יתברך מחדש בכל פעם בכל מה שיכול וכו' וכנ"ל.

כי בכח אלו הצדיקים שהתחילו בכל פעם מחדש שאפלו כשהגיעו למדרגה הגבוה שבמדרגות, שנדמה שאין מעלה גדולה מזו, ואשר באמת הוא מעלה ומדרגה נפלאה ונוראה מאד שכמה צדיקים גדולים ונפלאים לא זכו לזה, והם אף על פי שהגיעו לזה ויותר ויותר וכו' וכו', אף על פי כן לעולם לא היו מסתפקים בזה וחשבו מחשבות בכל פעם להתחיל מחדש, אף על פי שלא היו יודעים עוד שום שם של מדרגה הגבוה יותר, אף על פי כן היו אומרים מי יודע מה שיש עוד וכו', וכמו ששמעתי מרבנו ז"ל שפעם אחת היה מצטער מאד לפני ואמר איך זוכין להיות יהודי וכו', והיה בעיני לפלא גדול, מחמת שזה סמוך גילה נפלאות ונוראות וכו'. ענה ואמר, מי יודע מה שיש עוד להשיג וכו', כי הלא מעולם לא עלה על דעתי לבקש ולכסוף להגיע להשגה כזאת ולמדרגה כזו, על כן מי יודע גם עתה מה שיש עוד וכו'. וכן היה דרכו לעולם כל ימי חייו וכו'. ואי אפשר להאריך ולספר מזה כאן.

הקרבנות עולים עד א"ס וממשיכים האור לברכה ומשברים הקל' שבעולם העשיה וְזֶה בְּחֵינֵת קְרָבָנוֹת וְקִטְרֵת, פִּי אֵי תֵא שְׁפִלּוּקָא דְקְרָבָנֵינִי עַד אֵין סוּף', וְאִף עַל פִּי כֵן אָנוּ אוֹמְרִים קְרָבָנוֹת לְתַקֵּן עוֹלָם הָעֲשִׂיָה שֶׁהוּא עוֹלָם הַתְּחִתּוֹן בְּיוֹתֵר כִּידוּעַ, הֵינּוּ פִנ"ל, פִּי קְרָבָנוֹת יֵשׁ לָהֶם זֶה הַפֶּחַ לְעֲלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה,

— ציונים ומקורות —

נמצא שיש צדיקים גדולים כל כך שאפילו כשמגיעים למדרגה הגבוהה שבמדרגות, שנדמה שאין מדרגה גבוהה מזו, אף על פי כן הם מתגעגעים ומבקשים ומחפשים ומתחילים מחדש לגמרי, כי מי יודע מה שיש עוד, אף על פי שהשגתם ומדרגתם של עתה באמת גבוהה מאד, אף על פי כן הם אומרים הלא השם יתברך אין סוף, ומי יודע מה שיכולים בזה העולם להשיג עוד, על כן הם מתחילים בכל פעם מחדש עד שבאמת באים למדרגה גבוהה עוד יותר. ואחר כך אומרים מי יודע מה שיש עוד, ומתחילים עוד מחדש וכו', וכן לעולם.

על כן בכח הצדיקים אלו יש תקוה לכל הנופלים, ואין שום יאוש בעולם כלל, כי אף על פי שנדמה לו שמירידה כזאת אי אפשר לו לעלות ח"ו, אף על פי כן מי יודע גדולת חסדי ה', כי יש חסד כזה אצלו יתברך שגם משם יכולין לעלות, וכן אפילו אם ח"ו נפל עוד כמה וכמה פעמים בלי שעור, אף על פי כן כל תנועה שהוא רוצה לנשאות עצמו בכל פעם לעלות מנפילתו, וכל צעקה וצעקה שצועק אפילו בשאול תחתיות גם כן אינו נאבד לעולם, וכמו שאמר רבנו ז"ל שאפילו קול צעקה משאול תחתיות אינו נאבד, יהיה איך שיהיה אחר כך.

כי השם יתברך ותורתו הוא אין סוף ואין תכלית, וכמו שאין עליה בעולם לפי גדולתו, כי גבוה מעל גבוה וכו' וגבוהים עליהם וכו' וכנ"ל, כמו כן אין ירידה בעולם, כי בכל הירידות ח"ו - יש ירידה גרוע יותר, ומאחר שיש ירידה גרוע מזו ח"ו - צריך להתחזק בלבי ליפול יותר ח"ו.

ועיקר התחזקות הוא בכח הצדיקים הנ"ל שלא עמדו לעולם ועלו בכל פעם יותר וכו' כנ"ל, כי זכו להשיג שכמו שאין עליה לעולם - כמו כן אין ירידה לעולם שלא יוכלו לעלות משם, כי באמת הכל אחד, כי כל מה שהצדיק עולה למדרגה גבוהה יותר - הוא משיג יותר חסדי ה', שזהו עיקר גדולת השם יתברך, כי מדה של חסד נקרא גדולה כידוע, כמו שכתוב לך ה' הגדולה שהוא חסד כידוע, נמצא שמדת חסד נקרא גדולה, על כן כל מה שמשיגים יותר גדולת השם יתברך, משיגים יותר חסדיו יתברך, כי חסדיו יתברך זהו עיקר גדולתו כנ"ל, ועל כן אלו הצדיקים שאינם עומדים לעולם ועולין בכל פעם יותר ויותר ומשיגים בכל פעם ביותר גדולתו יתברך, הינו גודל חסדיו, על ידי זה זוכין להשיג שאין שום ירידה ונפילה בעולם ואין שום יאוש בעולם כלל, כי משיגים בכל פעם חסדים כאלו שהם עיקר גדולת הבורא, שעל ידי זה הכל יכולין לעלות.

וזה שאמר רבנו ז"ל בהתורה מישראל דסכינא (בסימן ל) שצריכים דיקא צדיק הגדול במעלה מאד מאד, כי כל מה שהחולה גדול ביותר, הוא צריך רופא גדול ודאקטיר גדול ביותר, הינו כנ"ל, כי כל מה שהצדיק גדול ביותר - הוא יכול להגביה ביותר אפילו הנופלים מאד, עד שבכח הצדיקים הנ"ל אין שום נפילה וירידה שלא יוכלו לעלות משם בכוחם - אם יזכה להאמין ולהתקרב אליהם וכנ"ל. ע"כ. וע"ע בהל' ברכת הפירות הל' ה', יא. ובהל' הכשר כלים הל' ד, ה'.

ולתקן ולציר האור שם במקום שאין יד הקלפות יכולה להגיע לשם על ידי שום פגם שבעולם - יהיה אף שיהיה, כי הקרבנות עולין עד אין סוף שהיא למעלה מן הכל, והם ממשיכין האור משם ומצדין האור שם למעלה למעלה, ומשדין פח הקלפות עד שמורידין האור למטה למטה, ומבטלין ומשדין כל הקלפות והסטרא אחרא הנאחזין אפלו בעולם העשיה - ששם אחיזתם ביותר - גם אותן מבטלין הקרבנות על ידי גדל כחם, על ידי עצם האור שהמשיכו מלמעלה מעלה בבחינת ציור לברכה פנ"ל.

הקטורת עולה למעלה מהקרבנות ומכניע את עמקי הקל' וכל הניצוצות עולים משם וזה בחינת קטרת שהוא המבחר מכל הקרבנות, כי קטרת עולה למעלה מכל הקרבנות עד שמציר האור לטובה למעלה למעלה, עד שמכניע בו ומבטל עמקי עמקי הקלפות, ומוציא כל הנפשות וכל ניצוצות הקדשה משם, שזהו סוד אחד עשר סמני הקטרת, הינו פנ"ל שכל מה שעולין מעלה יותר - יכולין לתקן הקדשה שנפלה לעמקי

הקלפות ביותר, שבשביל זה צריכין להתקרב להצדיק הגדול ביותר פנ"ל.

הכה"ג נכנס עם הקטורת לקדושה גבוה מאוד - לכפר על הכל ולתקן הנופלים לעמקי הקל' וזהו בחינת יום הכפורים שאז נכנס הפהן גדול לפני ולפנים עם קטרת לכפר על בני ישראל, הינו פנ"ל שכל מה שצריכין להמשיך כפרה ותקון להניצוצות שבעמקי הקלפות יותר - צריכין לעלות למעלה יתרה יותר, ועל כן ביום הכפורים שהיה צריך הפהן גדול לכפר על כל בני ישראל על כל החטאים והעונות והפשעים שגרמו לירד לעמקי הקלפות חס ושלום - על כן היה צריך לעלות למעלה למעלה יותר, שזהו בחינת מה שנכנס לפני ולפנים, שאז נכנס למקום שנכנס לקדשה עלינה וגבוה מאד מאד למעלה מכל העולמות, כמו שכתוב (ויקרא טז) 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש' וכו' - ואמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי ברכות פרק א) 'וכל אדם העליון' וכו', והבן היטב להיכן נכנס הפהן גדול, וכל זה פדי לכפר על כל החטאים פדי לתקן אותם שנפלו לעמקי הקלפות פנ"ל.

— ציונים ומקורות —

גו. ירושלמי (יומא פ"א ה"ה): והא כתיב 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו' - אפי' אותן שכתב בהן (יחזקאל א, י) 'ודמות פניהם פני אדם' - לא יהיו באהל מועד.

הצדיקים אמתיים - יכולים לתקן הכל
 אם יזכה להאמין בהם באמת כנ"ל:

ע"י הק"ש - אמונה זוכים לעצות בחי' קרבנות
 - תשובה

יד ועל פן אומרים קריאת שמע קדם
 פרשת הקרבנות, כי עקר התקון של
 הקרבנות וקטרת שיש להם כח לעלות
 למעלה למעלה ולציר שם האור לברכה
 וכו' - כל זה זוכין על ידי קריאת שמע
 שהיא אמונה שזהו העקר, שעל ידי זה
 נכללין בו יתברך ובצדיקיו האמתיים
 ובתורתם הקדושה - וזוכין להמשיך
 האור בבחינת ציור מלמעלה לטובה
 ולברכה, שעל ידי זה זוכין אחר כך
 שיתתקן הכל, כי זוכין אחר כך לקבל
 עצות נכונות עד שיזכה לתשובה שלמה,
 שזהו בחינת קרבנות שמכפרין שאמרין
 אחר הקריאת שמע, כי הקרבנות הם
 בחינת תשובה, כמו שכתוב (ויקרא טז)
 'והתודה עליו וכו', כי עקר בחינת תקון
 הקרבנות שהוא בחינת כפרת עוונות
 שזהו בחינת תקון התשובה - זה זוכין
 רק על ידי אמונה שהיא בחינת קריאת
 שמע כנ"ל:

הצדיק גדול מהכה"ג, שיכול להמשיך תיקון
 לעבירות חמורות ביותר

והצדיק האמת הוא גדול יותר אפלו
 מן הכהן גדול שנכנס לפני
 ולפנים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה
 ד: הוריות יג.) [על התורה והתלמיד חכם]
 'קרה היא מפנינים' - 'מכהן גדול
 שנכנס לפני ולפנים', כי יש עברות שגם
 הכהן גדול אינו יכול לכפר עליהם ביום
 הכפורים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא
 פרק ו) שיש עברות שיום הכפורים תולה
 ומיתה מכפרת, אבל התלמיד חכם
 האמת - יכול לכנס עוד לפנים יותר
 ויותר, ולהמשיך כפרה ותקון גם להם
 וכן"ל.

וזה (משלי טז) 'חמת מלך מלאכי מות
 ואיש חכם יכפרנה', הינו שיש
 עוונות שגורמים 'חמת מלך' חס ושלום
 עד שאין מועיל להם אפלו הכפרה של
 הכהן גדול ביום הכפורים, כי אם
 'מלאכי מות' - שאין נגמר כפרתו עד
 המיתה, בחינת יום הכפורים תולה
 ומיתה מכפרת, אבל 'ואיש חכם
 יכפרנה', כי החכם האמת שהוא בחינת

מהדברים שהתבארו עד כה:

על ידי הפסוקים שמע וברוך שם - מבטלים הרהורי ניאוף * האור נמשך מלמעלה כשהוא אור פשוט, והוא מצטייר לטוב ולהיפך ח"ו - כפי תיקון כלי המוחין של כל אחד * בלעם רצה להמשיך האור לקללה, והשי"ת צייר את האור לברכה עוד בשעת לקיחתו, קודם שירד לכליו של בלעם

א. ג' הצרות בטבת, שהסתלק עזרא הסופר שהיה מצייר אותיות התורה לברכה.

ב. ושנכתבה התורה יונית - שמציירין את האור להיפך.

ג. האפיקורסים ר"ל רוצים ללמד מקרא לבד, בשביל לצייר את אור התורה כפי כליהם הרעים.

ד. הכהנים בעבודתם היו ממשיכים האור מבחינת קמיץ ומציירים אותו לברכה.

ה. בברכת כהנים - ממשיכים את האור לברכה. ו. האדם על ידי חטאו יורד למטה, ופוגם בעולמות העליונים, עד שיש שפגמו בעולמות העליונים ביותר, וכל תיקונם על ידי הצדיק שיכול לעלות למעלה ביותר ולצייר האור לברכה, קודם שיורד למקום שכבר פגמו בו, ולהמשיכו לטובה בעצות טובות, ולתקן את כל הניצוצות שנפלו בחטאיהם (וכמבואר בענין הקטורת עיי"ש).

ז. יש שפגמו ביותר עד שצריכים צדיק גדול ביותר שיכול לעלות למקום שהוא בלי ציור כלל, שישמשיך משם האור לברכה.

ח. ועל ידי האמונה בצדיק - נכללים בו ומקבלים ממנו את האור כפי שהוא ציירו לטובה ולברכה.

ט. על ידי הקרבנות וקטורת עולים למעלה ומציירים האור לברכה, ומממשיכים תיקון לכל הניצוצות שנפלו לעמקי הקליפות.

י. הכהן גדול היה נכנס ביום הכיפורים לקודש הקדשים לקדושה העליונה וגבוהה מכל העולמות, לכפר על כל החטאים והעוונות שירדו לעמקי הקליפות.

יא. הצדיק האמת גדול מהכהן גדול, והוא יכול להמשיך תיקון גם לעבירות שאין יום הכיפורים מכפר, אם יזכה להאמין בו באמת.

יב. אומרים קריאת שמע קודם הקרבנות, שעל ידי האמונה נכללים בהשי"ת ובצדיקו האמיתים ובתורתם הקדושה, ועל ידי זה ממשיכים האור לברכה, עד שזוכים לתשובה שלימה שהם בחינת הקרבנות.

קבלת עומ"ש ובכיה - יעקב ויוסף

וקריאת שמע של יעקב נחשב לאחד.
 בשעת כניסת ישראל למצרים - קרא יעקב
 ק"ש להכניע הרע הכולל
וכל זה הנה בשעת כניסת יעקב עם
 השבועים נפשות לגלות מצרים,
 שעקר הגלות הנה בחינה הנ"ל - מה
 שצריכים הנפשות של בית יעקב
 להצטרף ולהתנסות בגלות של שבועים
 אמות ובתאוותיהן, שהעקר הוא תאוה
 הכללית שהוא רע הכולל כנ"ל, שזהו
 בחינת גלות מצרים (וכמבאר בהלכות
 פסח^ט), ועל כן אז בעת כניסתן לשם
 - קרא יעקב את שמע, כי על ידי קריאת
 שמע מכניעין זאת התאוה.

ק"ש עם דמעות מכניע לגמרי תאות ניאוף
 בחי' בכיית יוסף וק"ש של יעקב
טו והנה מבאר בהתורה הנ"ל שקריאת
 שמע עם דמעות מכניעין תאות נאוף
 לגמרי, ועל כן זה שרגיל בהרהורים חס
 ושלום צריך לבכות בשעת קריאת שמע
 וכו' עין שם^ט, וזה סוד (בראשית מו) 'ויבך
 על צואריו עוד' הנאמר ביוסף כשבא
 ליעקב, ואמרו רבותינו ז"ל^ט שיעקב הנה
 אז קרא את שמע - זה בחינת סוד הנ"ל
 בחינת בכיה בשעת קריאת שמע, כדי
 לבטל תאות נאוף שהוא רע הכולל מכלל
 ישראל שהיו תלויים בהם, כי יעקב ויוסף
 כחדא חשיבי, ועל כן הבכיה של יוסף

❖ ציונים ומקורות ❖

נז. ז"ל: וכל זה כשיש לו לאדם הרהור באקראי בעלמא, אזי די באמירת שני פסוקים הנ"ל. אבל
 אם הוא ח"ו רגיל בהרהור של התאוה הכללית ר"ל, ואינו יכול להפריד ממנה, אזי צריך גם כן
 להוריד דמעות בשעת קבלת מלכות שמים.

כי איתא שהדמעות הם ממותרות המרה שחורה, ומרה שחורה היא טחול (תיקון נ"ו), שהיא
 בחינת מלכות הרשעה, אשה זונה, שמשם נשמותיהן דערב רב. וכשמוריד דמעות, אזי נדחין
 ויוצאין לחוץ המותרות, היינו התאוות ניאוף, הבאים מעכירת דמים של טחול, ומהמותרות, וכולל
 נשמתו במלכות שמים.

נח. הובא ברש"י שם.

נט. ז"ל: וזה בחינת גלות מצרים, כי ידוע ומפורסם שעיקר גלות מצרים היה על פגם הברית
 שהוצרכו שבועים נפש של בית יעקב להתנסות ולהצטרף בגלות מצרים, שהיא בחינת גלות של
 שבועים אמות, כי גלות מצרים כולל כל הגליות של כל השבועים אומות (כמובא במדרש שכל
 הגליות מכונים בשם מצרים וכו', כמובא בדברי רבנו ז"ל), כי מצרים הם ערות הארץ שטופי
 זמה, הינו כי הם בחינת הגלות הכולל כל שבועים אמות, הינו בחינת התאוה הכללית הנ"ל, שהיא
 תאות נאוף שהמצרים היו משוקעים בה ביותר. נמצא, כששבועים נפשות של בית יעקב באו בגלות
 מצרים - זה בחינת גלות הנ"ל המבאר במאמר הנ"ל, דהינו גלות של כל נפש מישראל שצריכה

יוסף ידע שבשביל להכניע זוהמת המצרים - צריך לבכות בק"ש

וְיוֹסֵף הוֹסִיף לְבִכּוֹת עַל צְוֹאָרָיו אַז - כְּדֵי לְהַשְׁלִים הַתְּקוּן הַנֶּעֱשֶׂה עַל יְדֵי הַבְּכִיָּה בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמֵעַ, כִּי יוֹסֵף יָדַע שֶׁהַזְּהֵמָה שֶׁל מִצְרַיִם גְּדוּלָּה כָּל כָּף עַד שֶׁאֵין דֵּי לְבַטֵּל זְהֵמַת מִצְרַיִם שֶׁהוּא רַע הַכוֹלֵל הַנִּלְעַל עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמֵעַ לְבַד - רַק צְרִיכִין גַּם לְבִכּוֹת בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמֵעַ וְכַנ"ל.

עיקר המלחמה והבכיה היא ע"י יוסף

כִּי עָקַר הַבְּכִיָּה שֶׁהוּא לְגֵרֵשׁ הַמֶּרְהָ שְׁחֹרָה שֶׁפָּחָה בִּישָׂא וְכו', שְׁמֵשֵׁם תְּאֵוֹת נְאוּף - זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי יוֹסֵף

דִּיקָא, כִּי הוּא הָיָה לוֹ הַנְּסִיּוֹן עִם הַשְּׁפָחָה בִּישָׂא נִשְׁגִּיז׃ וְכַבֵּשׂ יִצְרוּ - נִמְצָא שֶׁעָקַר הַמְּלַחְמָה עִם הַשְּׁפָחָה בִּישָׂא הוּא עַל יְדֵי יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְעַל כֵּן הוּא דִּיקָא בְּכָה לְגֵרֵשׁ בְּחֵינַת הַשְּׁפָחָה בִּישָׂא אִמָּא דְעָרַב רַב שֶׁהוּא טְחוּל מְרָה שְׁחֹרָה - לְגֵרֵשָׁה עַל יְדֵי הַדְּמָעוֹת.

עיקר בחי' ק"ש נמשך מבחי' יעקב

וַיַּעֲקֹב קָבַל אֶזְרוֹת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּקְרִיאַת שְׁמֵעַ, שֶׁבִּפְתַּח הַזֶּה מְגַרֵּשׁ יוֹסֵף הַצַּדִּיק - הַשְּׁפָחָה בִּישָׂא עַל יְדֵי הַדְּמָעוֹת, כִּי עָקַר בְּחֵינַת קְרִיאַת שְׁמֵעַ נִמְשָׁךְ מִבְּחֵינַת יַעֲקֹב-יִשְׂרָאֵל, בְּבְחֵינַת 'שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל' - 'יִשְׂרָאֵל סְבָא' י" (זהר בא

— ציונים ומקורות —

לבא בגלות של שבעים אמות, הינו בתאוה הכלליות הנ"ל שהיא בחינת גלות מצרים שהיו שטופי זמה, ובשביל זה גלות מצרים כולל כל הגליות, מחמת שהיו משוקעים ביותר בתאוה הכלליות הנ"ל של שבעים אמות, שזהו עיקר הגלות כנ"ל.

ועל כן גלות מצרים ויציאת מצרים היא בכל אדם ובכל זמן, כי כל אחד מוכרח להתנסות בתאוה הכלליות הנ"ל, שהיא בחינת גלות מצרים, וכפי מה שזוכה לשבר התאוה הכלליות ולצאת מן הגלות של התאוה הכלליות של שבעים אמות - זה בחינת יציאת מצרים.

וכשהנפש של ישראל באה בגלות הנ"ל היא ראמת שבעים קלין, כמו היולדת קדם הלידה, וזה בחינת 'ויצעקו בני ישראל אל ה' וישמע ה' את קולנו' וכו' הנאמר בגלות מצרים שהיא בחינת גלות הנ"ל, הינו בחינת הקלין הנ"ל שצועקת הנפש כשהיא באה בגלות הנ"ל.

ועיקר גלות מצרים היה כדי לבא להתגלות התורה, כי אחר כך זכו לקבלת התורה בהר סיני (וכנ"ל במאמר הנ"ל).

ס. ר"ת נדה, שפחה, גויה, זונה.

— הערות —

יג. הינו שמזה מובן שענין 'שמע ישראל' הוא נמשך מכח 'ישראל סבא', שבפשטות הוא מכוון ליעקב אבינו [כמבואר כ"פ בדברי חז"ל].

(מג), שְׁהוּא [-יעקב אבינו] נִכְלָל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּבַחֲיִינָת [המשך הפסוק] 'ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד, וּבְכַחוֹ יֵשׁ לָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּח לְקַבֵּל עָלֵינוּ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם וְלִיחַד שְׁמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם.

יוסף בחי' המלחמה - ע"י יעקב בחי' קבלת עומ"ש, ועי"ז יש כח לישראל לעמוד בנסיון ולקבל התורה

כִּי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כְּחָדָא חֲשִׁיבִי (זהר וישלח קעו:), וְעַקֵּר תִּקְוֵן נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְזִכּוֹת לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן בְּגִלוֹת מִצְרַיִם שְׁהוּא בְּחִינַת הַצְּרוּף שֶׁל הַתְּאֵוָה הַנִּלְ - הוּא עַל יְדֵי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא, 'כִּי לְמַחֲיָה שְׁלַחוּ אֱלֹקִים לְפָנֵיהֶם', כִּי עַל יְדֵי שְׁעַמֵּד בְּנִסְיוֹן - עַל יְדֵי זֶה הַכְּנִיעַ זֶה־מַּת מִצְרַיִם^{סא}, וְעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ כַּח לְיִשְׂרָאֵל לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן שֶׁל תְּאֵוָה זֹאת, וְעַקֵּר כַּחוֹ לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן הִזְיָה עַל יְדֵי יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל [שבשעת הנסיון של יוסף] (סוטה לו) 'דְּמֹת דְּיוֹקָנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב נִזְדַּמְנָה לוֹ' [ועל ידי זה הוא עמד בנסיון], כִּי שְׁנֵיהֶם - יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כְּחָדָא חֲשִׁיבִי, אִף עַקֵּר בְּחִינַת הַמְּלַחְמָה הוּא בְּבַחֲיִינַת יוֹסֵף כַּנִּלְ, וְעַקֵּר קַבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְהִלָּחֵם - הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, וְעַל כֵּן שְׁנֵיהֶם נִכְלָלוּ יַחַד בְּשַׁעַת קִרְיַת שְׁמַע, וְיוֹסֵף

בְּכָה אָז, שְׁעַל יְדֵי זֶה גִּרְשׁ הַשְּׁפָחָה בִּישָׂא רַע הַכּוֹלָל הַנִּלְ - בְּכַח הַקְּרִיַּת שְׁמַע שֶׁל יַעֲקֹב שְׁקָרָא אָז, שְׁזָהוּ בְּחִינַת בְּכִיָּה בְּשַׁעַת קִרְיַת שְׁמַע הַנִּלְ, שְׁעַל יְדֵי זֶה מְבַטְּלִין לְגַמְרֵי תְּאֵוָה הַנִּלְ. וְכָל זֶה הִזְיָה בְּשִׁבִיל כְּלָל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שְׁיֻכְלוּ לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן בְּתְּאֵוָה זֹאת וְלְזִכּוֹת לְשִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה - שְׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכַמְבָּאָר מִזֶּה בְּהַלְכוֹת פְּסַח:

"ב תיבות שבק"ש ובשכמל"ו - שנתגלה ע"י יעקב ובניו, שע"ז הכניעו זוהמת מצרים וקיבלו התורה

טז וְזֶה שְׁמַבְאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ שְׁשֵׁנִים עֶשֶׂר תְּבוֹת שְׁבִשְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם - הֵם כְּנֻגַד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבִטֵי י"ה, כִּי עַקֵּר קִרְיַת שְׁמַע נִתְּגַלָּה עַל יְדֵי שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבִטֵי י"ה עִם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם שְׁכָלוּל מִכָּלֵם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בראשית רבה פרק צח) עַל פְּסוּק (בראשית מט) 'וַיִּקְרָא יַעֲקֹב לְבָנָיו' וְכוּ' שְׁבַקֵּשׁ לְגִלוֹת אֶת הַקֶּץ וְכוּ' - 'אָמַר שְׁמָא יֵשׁ בְּכֶם [פסול] וְכוּ', פְּתַחוּ וְאָמְרוּ 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד' - כְּשֵׁם שְׁאִין בְּלִבְךָ אֲלֵא אֶחָד כֶּךָ אִין בְּלִבְנוֹ אֲלֵא אֶחָד, פְּתַח יַעֲקֹב וְאָמַר בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם

❖ ציונים ומקורות ❖

סא. ויקרא רבה לב, ה: ר' הונא בשם ר' חייה בר אבא אמר וכו' יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה ונגדרו ישראל בזכותו.

ידי זה הכניעו וזהמת מצרים, עד שזכו
 ישראל לעמד בנסיון בצרוף בהתאנה
 הזאת ולצאת משם בשלום, ולקבל את
 התורה בשבועות בחינת שבועים פנים
 לתורה וכנ"ל:

ועד, נמצא שעקר קריאת שמע נתגלה
 על ידי יעקב ובניו שכלול מהם שהם
 שנים עשר שבטי י"ה, הינו כנ"ל כי
 שנים עשר תבות שבקריאת שמע הם
 כנגד שנים עשר שבטי י"ה, כי עקר
 הקריאת שמע נתגלה על ידם כנ"ל, ועל

מהדברים שהתבארו עד כה:

**קבלת התורה היא על ידי שבירת תאוות ניאוף * על ידי הפסוקים שמע
 וברוך שם - מבטלים הרהורי ניאוף * על ידי אמירת קריאת שמע בדמעות,
 מכניעים לגמרי תאות ניאוף**

א. יעקב קרא קריאת שמע בשעת כניסתו למצרים, בשביל להכניע תאות
 ניאוף שבגלות מצרים.

ב. יוסף הוסיף לבכות אז, בכדי להכניע את הזוהמה הגדולה שבמצרים.

ג. עיקר הכח לקבלת עול מלכות שמים נמשך מבחינת יעקב.

ד. הכח להלחם ולעמוד בנסיון נמשך מבחינת יוסף, שמקבל את כוחו מקבלת
 עול מלכות שמים של יעקב.

ה. קריאת שמע ובשכמל"ו נתגלה על ידי יעקב ובניו, ועל ידי זה הכניעו
 זוהמת מצרים וזכו לעמוד בנסיון ולצאת משם בשלום, ועל ידי זה זכו לקבלת
 התורה.

